

Наше Слово

PIK LXVII № 27 (3386) ВАРШАВА, 3 ЛИПНЯ 2022 РОКУ
ЦІНА – зл. 5 zł (VAT = 8%) – CENA NUMER INDEKSU 366609

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК TYGODNIK UKRAINSKI UKRAINIAN WEEKLY
Інтернет-версія газети www.nasze-slowo.pl ISSN 0027-8254

Історичний момент

Україна отримала статус кандидата на вступ в Євросоюз

▲ Засідання Європейської ради в Брюсселі. Фото з сайту gettyimages.com

▲ Президентка Єврокомісії
Урсула фон дер Ляєн
та Президент Володимир
Зеленський
Фото з сайту president.gov.ua

Фото з фейсбук-сторінки
Європейської ради

Таке рішення було схвалено 23 червня Європейською радою на саміті в Брюсселі, де лідери 27 країн ЄС одноголосно проголосували «за». Воно спирається на позитивні рекомендації Європейської комісії, надані напередодні, 17 червня. Окрім України статус кандидата отримала й Молдова, натомість Грузія, хоча і дуже цього очікувала, підтвердження від європейських лідерів не дочекалася.

До цього кандидатами на вступ у ЄС були п'ять країн: Туреччина — з 1999 року, Північна Македонія — з 2005 року, Чорногорія — з 2010 року, Сербія — з 2012 року та Албанія — з 2014-го. Формально кандидатом на вступ до ЄС залишається й Ісландія, якій було надано відповідний статус ще 2010 року, але в 2013 році вона заморозила процес переговорів, а в 2015-му заявила про відкликання заявки на членство. Останньою країною, яка приєдналась до ЄС, є Хорватія (2013 рік), країною-кандидатом вона стала у 2004-му.

Україна почала свій шлях до Євросоюзу ще в 2012 році, коли була ініційована угода про асоціацію з ЄС. Проте у 2013-му тодішній президент країни Віктор Янукович відмовився від її підписання, що стало приводом для початку Євромайдану. Угода була підписана у 2014 році після перемоги Революції гідності. В 2017 році запропонував безвіз — українці змогли в'їжджати до країн Шенгенської зони без отримання віз. А в 2019-му норми щодо стратегічного курсу України на набуття членства в Європейському Союзі та НАТО були внесені в Конституцію.

Через повномасштабне вторгнення РФ в лютому цього року Україна подала заявку на вступ у ЄС за пришвидшеною процедурою і нарешті отримала довгоочікуваний статус. Для України це справді історична, епохальна подія, яка кардинально змінює її майбутнє і ставить крапку в питанні «Чи Україна це Європа?».

Статус кандидата на вступ до ЄС дає потужний політичний сигнал росії, що Україна остаточно віддаля-

ється від неї та входить в орбіту Євросоюзу, займаючи належне їй місце поруч з іншими західними країнами. Також цей статус надасть Україні доступ до фінансових інструментів ЄС, які значно відрізняються за своїми розмірами й доступністю від тих, які Брюссель пропонував асоційованим членам. Перспектива вступу до ЄС також стане поштовхом для залучення іноземних інвестицій в економіку України, на її відбудову, ну і врешті — сприятиме проведенню реформ.

На необхідності їх прийняття наголосила у своїх рекомендаціях Єврокомісія. Зокрема, вона наполягає на виконанні семи наступних вимог:

1. впровадити законодавство про процедуру добору суддів Конституційного Суду України, включаючи процес попереднього відбору на основі оцінки їх доброчесності та професійних навичок, відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії;

2. завершити перевірку доброчесності Етичною радою кандидатів у члени Вищої ради юстиції та відбір кандидатів до створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

3. посилювати боротьбу з корупцією, зокрема на високому рівні, шляхом активних та ефективних розслідувань; завершити призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури шляхом схвалення визначеного переможця конкурсу та розпочати та завершити процес відбору та призначення на посаду нового директора Національного антикорупційного бюро України;

4. забезпечити відповідність законодавства про боротьбу з відмиванням грошей стандартам Групи

з фінансових заходів (FATF); прийняти комплексний стратегічний план реформування всього правоохоронного сектору як частини середовища безпеки України;

5. запровадити антиолігархічний закон для обмеження надмірного впливу олігархів на економічне, політичне та суспільне життя; це має бути зроблено юридично обґрунтованим способом, враховуючи майбутній висновок Венеціанської комісії щодо відповідного законодавства;

6. подолати вплив корисливих інтересів шляхом прийняття закону про ЗМІ, який узгоджує законодавство України з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіапослуги та надає повноваження незалежному регулятору ЗМІ;

7. завершити реформу законодавства щодо національних меншин, згідно з рекомендаціями Венеціанської комісії.

ЄС ще не визначив точну дату, до якої Україна має довести здатність проводити реформи. Єврокомісія збирається провести першу оцінку наприкінці 2022 року, однак для відновлення реформ в Україні мають завершитися бойові дії, тому термін може бути (і найімовірніше буде) продовжений.

Єврокомісія також запропонувала, аби Євросоюз мав право скасувати статус кандидата у разі, якщо Україна порушить свої зобов'язання. Схожий механізм спонукання до реформ був застосований до країни і під час процедури отримання безвізового режиму з ЄС. ■

Тетяна ДАНЮЧЕНКО

ЗВЕРНЕННЯ

Україна на шляху до членства в Європейському Союзі!

Панові Анджею Дуді,
Президентові Польщі

Шановний пане Президенте,

23 червня 2022 року увійшло в історію як день, якого Європа остаточно перекреслила постімперську спадщину минулого. Країни — члени Європейського Союзу одногосно вирішили, що Україна та Молдова отримують статус кандидата до цієї організації.

Всі ми знаємо: Україна та український народ десятиліттями заявляли, що бачать себе членом цієї європейської сім'ї. За це боролися учасники Помаранчевої революції, за це боролися та віддали життя учасники Революції гідності, за це боролися українська армія та суспільство від початку російської війни з Україною в 2014 році та особливо зараз, під час повномасштабного варварського вторгнення рашизму до України. За цей вибір всі українці платили та платять ціну, з якою в Європі не стикався ніхто і ніколи. А це тому, що, як ніхто інший, ми розуміємо суть загрози, якою є путінська росія та російський фашизм. Він врешті скинув маску та відкрито заявляє, що для українців, їхньої історії, культури та держави — не буде місця під сонцем.

Наша боротьба за членство в ЄС — це боротьба за майбутнє, бо лише Європа, її цінності та політична і економічна культура захистять українців під час

чергових спроб нас «денацифікувати», коли нас мордуватимуть, руйнуватимуть наші домівки та виганятимуть матерів з дітьми, літніх людей на чужину, а всіх, хто не байдужий, змушуватимуть брати зброю до рук та захищати рідну землю в окопах. А все через те, що русня перебуває у владі параної та століттями накопичених комплексів!

Повномасштабна агресія росії проти України 24 лютого спричинила смерть десятків тисяч людей, кілька мільйонів біженців були вимушені виїхати за кордон, ще кілька мільйонів стало внутрішньо переміщеними особами. Зруйновано велику частину України. Україна ж відповіла на це безпрецедентним опором, героїчною боротьбою Збройних сил та всього українського народу і черговою рішучою заявою про бажання стати членом Європейського Союзу.

Героїчна боротьба України проти рашистської агресії здобула нечувану підтримку цілого світу. Українські біженці стали гостями у польських та інших європейських оселях. Проти держави-агресора розгорнуто безпрецедентні санкції. В руках українських воїнів — зброя з Польщі, США та інших країн НАТО. Її мало, її потрібно значно більше. Ми сподіваємося, що вона прибуде вчасно та врятує наш світ від рашистської орди.

Але ця боротьба має сенс лише за умови, що існує перспектива нормаль-

ного, повноцінного життя. А це для України та її народу — остаточне прощання зі спадщиною московії та приєднання до Європейського Союзу. Тож, разом з відсіччю військової агресії росії, українці в усьому світі докладали значних зусиль, щоб Україна могла отримати статус кандидата у ЄС. Цей статус дає нам шанс на членство в ЄС, що стане радикальною геополітичною революцією та позбавить росію претензій до України.

Втім, не всі держави — члени ЄС погоджувалися з наданням такого статусу Україні. Вони шукали різні аргументи, не всім вдалося досягнути, наскільки важливими для ЄС та України будуть ці рішення, адже вони врешті позбавлять нас мислення та практик, успадкованих в результаті ялтинсько-потсдамських домовленостей.

Українська громада у Польщі сьогодні дуже строката. До неї належать члени української національної меншини — громадяни Польщі, які ніколи не припиняли плепати своє українство; є трудові мігранти, які багато років працюють у Польщі і тим самим сприяють розвитку її економіки; є також і ті, кого сюди змусила прийхати рашистська агресія — наші військові біженці. Усі маємо спільне бажання — Україна у демократичній, вільній та мирній Європі, а членство в ЄС — це засіб для досягнення цієї мети.

Від імені кожного з нас хочу подякувати пану Президентові за безумовну підтримку України на шляху до статусу кандидата до ЄС, яку влада Польщі та Ви особисто надали в цей вирішальний для нас всіх момент. Ваші чіткі та однозначні заяви до очільників держав та суспільств ЄС, спільна ініціатива з Президенткою Словаччини Зузаною Чапутовою переконувати влади держав, які вагалися у своїй підтримці, палкі заклики та тісна співпраця з Президентом України Володимиром Зеленським у цьому питанні залишаться назавжди у нашій пам'яті як прояв реальної підтримки та братерства.

Сьогодні віє вітер нової історії. Вітер зі степів та Чорного моря зустрічається в нас з морським бризом Балтики та подихом полів з Польщі. Маємо шанс на нову історію, яку потрібно будувати для спільного майбутнього. Наразі можемо виправити помилки десятків та сотень років заради добросусідських відносин. Можемо разом вирвати Україну з лап «руського міра» та на її території закріпити Європу — демократичну, солідарну, яка шануватиме принципи права та цінності нашої цивілізації.

Дуже дякуємо Вам, пане Президент, а з Вами — і усій Польщі за цю підтримку на відважному шляху створення спільного європейського ладу у нашому регіоні, до якого має долучитись вільна демократична Україна як частина Європейського Союзу.

Мирослав СКІРКА,
голова Об'єднання українців у Польщі

ПОДІЇ

Українки – серед найвпливовіших лідерок, які змінюють світ

У Варшаві 21 червня вручили нагороди ShEO Awards 2022 «найвпливовішим лідеркам, які змінюють світ». Відзнаками традиційно нагороджує Wprost. Серед цьогорічних лауреаток – дві українки. Це перша леді України Олена Зеленська та українська активістка з організації «Євромайдан-Варшава» Наталя Панченко.

▲ Наталя Панченко

▲ Олена Зеленська

Нагородою ShEO Awards 2022 видання відзначає досягнення жінок-лідерок з різних галузей: екології, економіки, охорони здоров'я, медіа, спорту, культури, громадської діяльності. Цього року журі присудило спеціальну нагороду, щоб відзначити жінок, які, особливо під час війни в Україні, своєю діяльністю продемонстрували важливість свободи та демократії. Нагороду у категорії «Мир у світі» отримала Олена Зеленська, дружина президента України.

«Я з великою честю приймаю її від імені кожної української жінки», — зазначила у відеозверненні перша леді. У своїй промові вона звернула увагу на роль і долю жінок у зруйнованій війною Україні.

«Це нагорода для матерів. Для всіх 48 тисяч українок, які народили за ці воєнні місяці. У притулках, підвалах

лікарень або вдома, без світла та води. Для матерів, які ціною власного життя захистили своїх дітей», — сказала дружина президента України. Вона також згадала жінок-військових, волонтерок: «Це нагорода і для наших волонтерів, які під вогнем вивозили людей з-під обстрілу та з небезпечних зон. Для журналістів, які загинули, показуючи світові правду про російську агресію в Україні». Перша леді говорила у своєму відеозаписі і про 3 мільйони жінок, які виїхали за кордон, рятуючи дітей, залишивши роботу, дім і звичайне життя.

«Наші жінки перебувають на всіх фронтах опору: активні, віддані, об'єднані. Вони лідери у всьому, що роблять», — завершила Олена Зеленська.

Нагороду у категорії «Активістка року» присудили Наталі Панченко, очільниці «Євромайдан-Варшава»,

який ще з 2013 року, коли почався Євромайдан, почав проводити акції на підтримку України у Варшаві. Організація знов активізувалася після повномасштабного вторгнення росії в Україну цього року.

«Є! «ShEO Awards 2022» в номінації «Активістка року» наша з вами, дорогий Євромайдан-Варшава і всі його активістки та волонтери», — написала Панченко одразу після отримання нагороди на фейсбук-сторінці.

«Євромайдан-Варшава» та його лідерка відомі як організатори та співорганізатори протестів і маршів у столиці Польщі. Також з 12 березня члени організації почали протестувати на польсько-білоруському кордоні, вимагаючи від Євросоюзу зупинити російські та білоруські фури, що возять у росію то-

вари. Блокаду ініціювала саме Наталя Панченко. Ще одна блокада відбулася на польсько-німецькому кордоні. Варто додати, що активісти з Варшави навіть завезли листа до канцлера Німеччини Олафа Шольца щодо призупинення транзиту російських та білоруських фур через Німеччину. Завдяки таким мірам вдалося не тільки привернути до цього питання увагу медіа, але й чинити ефективний тиск на політиків Європейського Союзу. Після місяця різних блокад 9 квітня ЄС офіційно опублікував п'ятий пакет санкцій проти росії. Він стосується, зокрема, і блокування російських та білоруських перевезень на всій території Євросоюзу. ■

Павло ЛОЗА
Фото з фейсбук-сторінок
Олени Зеленської та Наталі Панченко

ГРОМАДСЬКІ ВІСТІ

Мітинг на підтримку захисників та захисниць «Азовсталі»

25 червня в центрі Кракова відбувся міжнародний мітинг «Azovstal. Free Mariupol Defenders». Головна мета заходу — нагадати усім про героїзм захисників та захисниць Маріуполя та «Азовсталі» та привернути увагу світової спільноти, а особливо політику та міжнародних організацій, на умови, в яких утримуються українські полонені. Згідно із проханням організаторів, учасники мітингу принесли з собою українську символіку та плакати з англomовними гаслами «Azovstal. Free Mariupol Defenders», «Freedom to Azovstal», «Freedom for Mariupol heroes», «Respect the Geneva Convention» тощо.

Крім Польщі, подібні заходи в цей день провели в США, Великій Британії, Туреччині, Німеччині, Норвегії, Чехії та багатьох інших державах.

Нагадаємо, що оборона Маріуполя та заводу «Азовсталь» тривала понад вісімдесят днів. Зараз близько 2,5 тисяч захисників міста, в тому числі бійці полку «Азов», перебувають у російському полоні. Їх вивезли до окупованих росією територій на Донеччині. Українські захисники наразі очікують на обмін.

Оновили пункт пропуску «Краківець — Корчова»

20 червня за участі команди Міністерства інфраструктури України та представників польського уряду було відкрито оновлений пункт пропуску «Краківець — Корчова». Тепер там не чотири, а 10 смуг для вантажівок, а також з'явилися додаткові павільйони для митного та паспортного контролю.

«Проект „Відкритий кордон” покликаний суттєво збільшити пропускну спроможність автомобільних пунктів пропуску та покращити логістику на напрямку Україна — ЄС. Очікуємо, що оновлення пілотного пункту „Краківець — Корчова” збільшить його пропускну спроможність щонайменше на 50%», — повідомляється на сторінці Міністерства інфраструктури України.

У межах проекту мають реконструювати й інші сім пунктів на українсько-польському кордоні, а також побудувати нові.

Пропускна спроможність пунктів збільшують через блокування українських портів та різке зростання навантаження на сухопутні пункти перетину кордону. Зараз черги становлять від трьох до більш як двадцять кілометрів на певних ділянках кордону.

«Газета виборча» віддала шпальти свого видання біженцям

wyborcza.pl

20 червня, у Всесвітній день біженців, щоденне видання «Газета виборча» підготувало спеціальний випуск — «Gazeta Uchodźców /Газета біженців». Спецвипуск зібрав історії людей з різних куточків світу, які були вимушені залишити власні домівки і спробували продовжити життя в Польщі. Серед текстів — розповіді нашадка грецьких біженців, втікачів з росії, Білорусі, Іраку, Еритреї, Таджикистану, М'янми, Сирії, Афганістану. Розповідали про їхні нові домівки, позитивний та негативний досвід життя в Польщі, проблеми, з якими вони стикнулись, та рішення, які знайшли. Значна частина номера присвячена утікачам від війни з України.

Нагадаємо, що згідно з рішенням Організації Об'єднаних Націй проголошено Всесвітній день біженців, який відзначається щороку 20 червня. Цей день є гарною нагодою звернути увагу світової спільноти на явище біженства, проблеми та труднощі, з якими стикаються люди, змушені тікати зі свого дому — щоб уникнути переслідувань або рятуючись від війни. Вперше цей день відзначили у 2001 році, вшановуючи 50-ту річницю Конвенції про статус біженців, підписану в Женеві 1951 року. Зі спецвипуском «Газета біженців» можна ознайомитись за посиланням: wyborcza.pl/multimedia/gazetauchodzcow/

Відбувся Собор УГКЦ в Польщі

Біля Лодзі в Поршевицях 15-17 червня відбувся Собор Української греко-католицької церкви в Польщі

(УГКЦ) для Перемисько-Варшавської Архієпархії, Вроцлавсько-Кошалінської та Ольштинсько-Гданської єпархій. Про це повідомляється на сайті архієпархіального собору.

Серед тем, які обговорювалися, було питання «літургійного календаря». Як вказав на фейсбук-сторінці о. Павло Поточний з Желіхова (Поморське воєводство), одним із найважливіших рішень, які ухвалив Собор, є саме реформа календаря.

«Собор вирішив змінити календар в УГКЦ у Польщі з юліанського на григоріанський. Він висловив свою думку з цього приводу та дав поради єпископам, що є компетенцією Собору. 79% проголосували за зміну календаря», — написав на фейсбук-сторінці отець з Желіхова. Як додав священник, Синод єпископів вирішить (питання календаря — ред.) своєчасно. Додамо, що цьогорічний Синод відбудеться у першій половині липня у Перемишлі.

Серед інших тем, що обговорювалися, були завдання та місія Церкви під час війни та після пандемії.

Після доповідей і дискусій у групах було підведено підсумки соборових праць, а проголосовані постулати буде проголошено владиками УГКЦ в Польщі. У спільному Соборі брали участь владика: митрополит архієпископ Євген Попович, владика Володимир Юшак, ЧСВВ, владика Аркадій Трохановський, а крім того, отці та світські особи, що прибули з різних єпархій як делегати.

Польська столиця допоможе українцям відбудувати їхні міста

У Варшаві було організовано Дім відбудови України — проект, покликаний допомогти українцям захистити пам'ятники від руйнування внаслідок війни та відбудувати їхні міста. Про це повідомив телеканал tvn24.pl.

Основною метою ініціативи є збереження української спадщини, а у довгостроковій перспективі — відбудова міст України. Як зазначають у варшавській мерії, після першої тимчасової матеріальної допомоги місцевій владі та налагодження регулярної співпраці з українськими містами польська столиця запускає пакет ініціатив, які допоможуть підготуватися до реконструкції пошкоджених пам'яток.

«Уже з перших днів війни у Варшаві почали збирати матеріали для охорони українських пам'яток. Ми зібрали понад 500 протипожежних кодр, а також негорючі тканини, кріпильні стрічки, плити ОСБ, електрогенератори та майже 2000 вогнегасників», — зазначив Рафал Тшасковський, мер столиці. Завдяки надісланним з Польщі матеріалам вдалося убезпечити пам'ятники у Львові, а мішки з піском використали для захисту пам'яток у Харкові. Дім відбудови України, за словами Тшасковського, є наступним рівнем підтримки України.

Дім має об'єднати людей, які переймаються питаннями реконструкції розбомблених українських об'єктів, охорони пам'яток, покращення архітектури історичних міст, а також забезпечити обмін досвідом та налагодження контактів із фахівцями різних галузей. «Тому ми забезпечили комунікацію з українськими представниками місцевого самоврядування, запитуємо про потреби та методи співпраці», — додав варшавський реставратор пам'яток Міхал Красуцький.

Пакет ініціатив, про який згадує міська влада, — це, зокрема, платформа для обміну інформацією між польськими та українськими містами, збір матеріалів для охорони пам'яток, підтримка Варшави у внесенні українських міст до списку ЮНЕСКО (йдеться про історичні центри міст Одеса та Чернігів, а також площі Свободи та Держпрому у Харкові).

Молитва за мир та перемогу

19 червня відбулась урочиста панахида на Українському військовому кладовищі воїнів Української Народної Республіки в Перемишлі (відомому як Пиккулицький цвинтар). Очолив її митрополит перемисько-варшавський УГКЦ Євген Попович разом з єпископом сеньйором Петром Криком у супроводі хору собору УГКЦ св. Івана Хрестителя в Перемишлі. Почесну варту біля могили несли пластуни з Польщі.

Нагадаємо, що у 1990 році відновлено довоєнну традицію процесій центральними вулицями Перемишля на цвинтар. Протягом останніх двох років, з огляду на коронавірус, подія відбувалася без урочистої багатолюдної ходи за участі військового оркестру та делегацій з України. Цього року гості з України не приїхали через повномасштабну війну в країні. Саме про укра-

Фото Павла Лози

їнські жертви та захисників говорив на цвинтарі митрополит УГКЦ.

— Тих, що гинуть на війні, на всіх фронтах у боротьбі з рашистами, — дуже багато. Молоді хлопці та дівчата. Цвіт українського народу. Господи, приймай жертви їхніх життів і даруй нам мир і перемогу над ворогом, — говорив архієпископ Євген Попович, який назвав винних у цій війні: — Це рашисти з волі путіна та за благословенням агента КДБ (КГБ) Гундяєва (патріарх московський Кіріл — ред.), очільника руської православної церкви, несуть смерть нашому народові.

Після молитви слово взяв в.о. генерального консула України у Люблін, Артем Валах. Дипломат сказав, що, як і борцям УНР, українцям зараз теж лишається один вихід — боротьба.

— Ми не маємо виходу з цієї ситуації. Ми повинні захищати свою державу, захищати пам'ять про українців, пам'ятати та боронити свій край, — сказав Артем Валах, який переконаний, що інші держави не припинять допомагати Україні.

Про підтримку України згадував і голова Перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі.

— Хочемо подякувати усім за понад тримісячну допомогу Збройним силам України, біженцям, які і надалі перебувають у Перемишлі, — сказав Ігор Горків. Діах Об'єднання зазначив, що у списку волонтерів під орудою української організації у Перемишлі — понад вісімсот осіб, які працюють сім днів на тиждень 24 години на добу.

— Дякуємо вам! Але бережіть сили на наступні місяці, бо ваша допомога і надалі знадобиться, — додав діах ОУП з Перемишля. Також він подякував біженцям, які зараз допомагають іншим співгромадянам, що потрапляють до Перемишля. І, звісно, віддав належне полякам.

— Немає вільної Польщі без вільної України. Цього року ці слова звучать особливо. Ми на власні очі бачимо, наскільки ми потрібні одне одному. І ми бачимо, що якщо ми діятимемо разом, ми зможемо зробити неможливе, — наголосив Ігор Горків.

Після виголошення промов квіти до могили поклали представники Спілки українських політв'язнів і репресованих у Польщі на чолі з головою організації Олександром Стецьом, український дипломат Артем Валах та почесний консул України у Перемишлі Олександр Бачик, уповноважена у справах української нацменшини від імені підкарпатського воєводи Малгожата Майка-Онишкевич, представник маршалка Підкарпатського воєводства Ян Салка, голова Пласту (Української скаутської організації в Польщі) Ігор Мричко, делегація Української школи ім. Маркіяна Шашкевича у Перемишлі, члени Перемиського відділу ОУП та інші гості. До Перемишля завітали і члени Об'єднання з інших міст, зокрема з Сянока та Вроцлава.

Звісно, не міг не відвідати церемонію й дослідник українського визвольного руху 1918-1921-х років, історик д-р Олександр Колянчук. Прибула і делегація з Варшави: перший голова ОУП Юрій Рейт, історик д-р Роман Висоцький та Павло Майстренко, режисер фільму «Україно, ось де твої сини», які теж поклали квіти до могили. Жителі міста мали можливість того ж дня ще раз зустріти гостей з Варшави у церкві отців василіан у Перемишлі. Після полудня у святині відбулася презентація згаданої стрічки «Україно, ось де твої сини».

Опрацював на основі повідомлень **Павло ЛОЗА**
Більше новин шукайте на сайті: nasze-slowo.pl

ВІСТІ КУЛЬТУРИ

У Лугах горітиме «Лемківська ватра»

Фольклорні гурти, лемківська кухня та веселі розваги стануть частиною традиційної «Лемківської ватри» в Лугах біля Добегнева.

«Лемківська ватра» — це не просто вогнище. Перш за все, це інтеграція та зустрічі. По-друге, це гарна можливість представити культуру лемків. Під час фестивалю в Лугах, який відбудеться 29-31 липня, глядачам буде представлено фольклорні колективи та гурти майже з усієї Польщі.

«Давайте зустрінемося з друзями та повеселимося під гарну музику, радісний спів, у сімейній атмосфері. Будьмо разом на Ватрі!» — запрошують організатори 32-ї «Лемківської ватри». Детальна програма фестивалю буде розміщена на фейсбук-сторінці 32. Lemkowska Watra w Ługach / 32. Лемківська Ватра в Лугах

Концерти Даги та Дани у Польщі

Нещодавно ми опублікували список благодійних концертів українських гуртів у Польщі. Зараз представляємо тур формції «Дагадана». Концерти українсько-польського музичного гурту протягом усього літа проходять у різних містах Польщі. Найближчі заходи: 2 липня — Тихи, 3 липня — Своліво (біля Слупська), 9 липня — Любйонж, 16 липня — Нова Руда, 7 серпня — Познань, 4 вересня — Лешно у Мазовецькому воєводстві.

«Дагадана» — це українсько-польський музичний гурт, який грає у стилях джаз, фолк та електронна музика. У своїх творах вміло поєднує українську та польську народні культури. Гурт заснований у 2008 році Дагмарою Грегорович з Польщі та Даною Винницькою з України.

Варто додати, що у березні Дана Вінницька разом з польським музикантом Камілем Беднареком записала пісню «Над зеленою милою». Українка та поляк присвятили її українцям, які борються за свою свободу. Увесь прибуток від композиції буде переказано на допомогу Україні.

Українська фотографка стала лауреаткою Творчої стипендії Кракова 2022

Влада Кракова виділила на цьогорічні стипендії мільйон злотих. Це дало змогу підтримати сто проєктів художників, митців і культурних діячів, яких обрали з-поміж 283 заявок. Серед лауреатів — Лідія Кожевникова, авторка книги «Формула фотогенічності». Це єдина українка, яка отримала стипендію. Вона матиме 10 тис. злотих для реалізації власного проєкту.

Лідія Кожевникова родом з Луцька. Фотографією займається вже понад 10 років. Українка є лауреаткою багатьох європейських конкурсів з фотографії, володаркою головного призу американського фотоконкурсу Upwork Work Without Limits і знімає для україномовного порталу у Кракові UAinKrakow.pl.

Польща не погоджується, щоб в Україні забрали Євробачення-2023

Європейська спілка радіомовлення і телебачення в середині червня позбавила український телеканал UA.Суспільне права на організацію пісенного конкурсу Євробачення у 2023 році і розпочала переговори з британським радіо- і телемовником ВВС. Таким чином наступного року конкурс має відбутися у Великій Британії, яка цьогоріч на Євробаченні посіла друге місце.

Міністерство культури та інформаційної політики України відразу опублікувало на своїй сторінці заяву, що Україна не згодна з таким рішенням Європейської спілки, бо її просто поставили перед фактом. Українці надали відповіді та гарантії за нормами безпеки і вказали можливі місця проведення конкурсу.

Після цього схожу позицію висловило і Міністерство культури та національної спадщини Польщі.

«Ми підтримуємо позицію UA.Суспільне та української влади, в якій вони закликають до переговорів щодо організації конкурсу за участі представників країни-переможниці цьогорічного Євробачення», — йдеться в офіційній заяві польського відомства.

Польська сторона запевнила, що і надалі підтримуватиме українського суспільного мовника у пошуку такої організаційної моделі для конкурсу, яка враховуватиме якнайбільшу частку українських творців і продюсерів, а також аудиторію його країни.

Нагадаємо, Україна з піснюю Kalush Orchestra — «Станіслав» — перемогла на «Євробаченні-2022» і тим самим стала господарем пісенного конкурсу у 2023 році.

«ta Ukrainka» — найцікавіше нове обличчя польської музичної сцени

Українська співачка Анастасія Івахненко — відома як «ta Ukrainka» — перемогла у цьогорічному 4-му конкурсі видання «Газета виборча» на найцікавіші нові обличчя польської музичної сцени «Sanki-2022».

Про неї «Газета виборча» пише: «Цьогорічна дебютантка Анастасія Івахненко майже одразу виросла в один із найцікавіших — життєвих, соціально важливих, критично хоробрих, але й просто гарних — голосів на сучасній польській сцені. Івахненко у своїх текстах описувала долю мігрантки, і водночас підсунула нам під ніс дзеркало. Виявилось, що світ не чорно-білий, що між крайнощами є велике людське поле сірості».

Про музичний проєкт «ta Ukrainka» ми вже не раз писали у нашому тижневику. Співачка дебютувала в Польщі на початку листопада минулого року з піснюю «Polski Sen — Dolores». У ній дівчина розповіла про свій нелегкий досвід еміграції до Польщі. Остання з її пісень, яку Анастасія Івахненко записала польською та українською мовами — «Спалена земля», розповідає про війну.

«ta Ukrainka» виступить у липні у Варшаві, Вроцлаві та місті Живець. Її концерти відбудуться в межах одного з найвідоміших музичних фестивалів у Польщі Męskie Granie. 9 серпня її буде можна побачити на сцені фестивалю Soundrive Festival-2022 в Сопоті.

Українці серед номінантів на Лідерську премію

22 червня в Камерній залі Національної філармонії у Варшаві відбувся концерт, присвячений пам'яті Збігнева А. Пелчинського, засновника Фонду «Школа лідерів». Під час події організатори вперше вручили Лідерську премію імені засновника організації. Сама номінація на нагороду була великою честю. Тому варто згадати, що серед номінантів було кілька українських культурних та громадських діячів з Польщі. Серед них: Олена Боднар-Потоппик, яка останні п'ять років очолювала Пласт — Українську скаутську організацію в Польщі, Олександра Запольська, співзасновниця польсько-українського фонду «Зустріч» у Кракові, голова Перемиського відділу ОУП Ігор Горків та Марко Хмелевський, український громадський діяч, організатор українських заходів у Вірлі на Підляшші.

Фонд «Школа лідерів» — це інституція, яка опікується якістю суспільного життя в Польщі та серед поляків за кордоном. Її засновником був філософ, професор Оксфордського університету Збігнев Пелчинський. «Школа лідерів» понад 27 років працює над розвитком свідомого лідерства. Фонд знаходить та підтримує лідерів у різних сферах суспільного життя: в неурядових організаціях, органах місцевого самоврядування, а також у політичних партіях та організаціях. Але перш за все, «Школа лідерів» — це місце зустрічей і діалогу, у тому числі багатокультурного.

Сторінку підготував Павло ЛОЗА

Інститут літератури оголошує конкурс документальної прози «Українці в Польщі: історія порятунку»

Дорогі українці!
Запрошуємо взяти участь
у конкурсі документалістики

«Українці в Польщі: історія порятунку»
— це літературний конкурс на правдиву історію,
що документує досвід українців, які стали біженцями внаслідок
війни в Україні і знайшли притулок у Польщі.

Розповідь може мати жанр журнальної статті, щоденника,
мемуарів, есе чи нариса, а також містити елементи різних жанрів.

Конкурс розпочинається
**1 червня 2022 року і триває
до 15 жовтня 2022 року.**

Узяти участь може кожен
охочий віком від **16 років.**

Твори фіналістів конкурсу будуть опубліковані на
україномовному порталі www.posestry.eu
та отримають грошову винагороду у розмірі 500
злотих. Переможці конкурсу отримають
додаткову грошову винагороду у розмірі 2000,
1500 і 1000 злотих відповідно.

Заявки надсилайте електронною поштою на адресу: konkurs.ukraina@instytutliteratury.eu.

Більше інформації — на сайті Польського інституту літератури:
www.instytutliteratury.eu та україномовного порталу www.posestry.eu.

УКРАЇНА

Події тижня

Масовані ракетні удари,
знову б'ють по Києву

Вихідні пройшли неспокійно: росія здійснила по Україні один з найбільш масових ракетних ударів. У ніч на суботу майже одночасно пів сотні ракет прилетіли до кількох областей України, а наступного дня росія завдала ракетного удару по Києву і Черкасах.

Вранці 25 червня російські військові випустили з території білорусі 20 ракет по селищу Десна Чернігівської області і ще 24 ракетами обстріляли військові об'єкти навколо Житомира.

«Сьогодні, 25 червня, близько 5-ї години ранку Чернігівська область зазнала масового ракетного обстрілу. З території республіки білорусь з літаків та з землі було випущено 20 ракет по селищу Десна», — йдеться в повідомленні Оперативного командування «Північ». Унаслідок обстрілів зруйновано об'єкти інфраструктури, попередньо без втрат.

Міський голова Житомира Сергій Сухомлин повідомив, що місто не постраждало. «Сьогодні зранку ми всі прокинулися від гучних вибухів. Слава Богу, по Житомиру нічого не прилетіло. Були обстріляні військові об'єкти навколо Житомира. З літаків, які зайшли з білорусі, були запущені ракети. Сумарно було 24 ракети запущено по військових частинах і об'єктах навколо Житомира», — зазначив мер.

26 червня о 6:30 обстрілами накрило Київ. російська ракета влучила в багатоповерхівку у Шевченківському районі столиці. У квітні від обстрілу тут вже постраждав сусідній будинок, тоді загинула журналістка «Радіо Свободи» Віра Гирич.

Як повідомив голова Національної поліції України Ігор Клименко, загинув один чоловік, відомо про шістьох поранених, серед яких 7-річна дівчинка. Рятувальники дістали з-під завалів її маму, яка є громадянкою рф, проте вже тривалий час проживає у Києві. Дівчинку прооперували, її стан стабільний і життю нічого не загрожує, мама дівчинки — в стані середньої тяжкості. «Передайте російським пропагандистам, що росія вбиває своїх громадян у багатоквартирних житлових будинках, називаючи їх у своїх звітах військовими об'єктами», — наголосив Клименко.

Окрім цього, одна з російських ракет влучила у дитячий садок у тому ж районі. Недільного ранку там не було людей, тож ніхто не постраждав. На місці дитячого майданчика — велика вирва.

Однак, як каже військовий експерт Олег Жданов, з 14 ракет, що летіли на Київ, долетіли лише 4, українська ППО працює ефективно.

У неділю російська армія двома ракетами вдарила і по Черкашині. Голова Черкаської ОВА Ігор Табурець повідомив про пошкодження інфраструктурного об'єкта поблизу міста Черкаси, є один загиблий і п'ятеро травмованих. Пізніше чиновник зазначив, що внаслідок обстрілу загинув працівник залізниці. «Загиблий обслуговував залізничну колію й саме перебував на чергуванні. Він діяв відповідно до сигналів ракетного нападу, але цивільна інфраструктура не пристосована до захисту повною мірою», — розповів Табурець.

Зі свого боку радник президента Олексій Арестович заявив, що ракета влучила у міст через Дніпро у безпосередній близькості до Черкас. «Вони (росіяни — прим. ред.) намагаються обмежити перекидання наших резервів і західного озброєння на Схід», — сказав він. Наскільки пошкоджений міст, Арестович не повідомив.

росія збільшує військову присутність
в білорусі

В Генеральному штабі ЗСУ наголошують, що білорусь продовжує надавати свої ресурси для допомоги рф у збройній агресії проти України. Зокрема там перебувають спеціальні підрозділи російських силових структур, а також приватних військових компаній. В Генштабі не виключають, що білорусь надасть своє озброєння і військову техніку для використання в Україні, а також територію для розміщення чергових воєнних баз агресора.

25 червня президент рф владімір путін заявив, що найближчим часом передасть білорусі комплекси «Іскандер М», які можуть застосовувати балістичні та крилаті ракети. путін наголосив, що ці ракети можуть мати ядерні боеголовки. Про це він заявив за підсумками зустрічі із самопроголошеним президентом білорусі олександром лукашенком. При цьому, за його словами, питання щодо їхньої «союзної держави» вже фактично закрито. Також путін запропонував лукашенку дообладнати літаки СУ-25, що перебувають на

озброєнні армії білорусі, на авіаційних заводах росії та розпочати підготовку льотного складу.

Масовані ракетні удари по Україні, що відбулись вихідними з території білорусі, є російською провокацією, спрямованою на втягнення білорусів у війну в якості безпосереднього учасника — вважають в Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України. Це перший випадок проведення авіаційного удару безпосередньо з території білорусі.

«У ніч на 25 червня по території України завдано масованого ракетно-бомбового удару. Зокрема, російські бомбардувальники „працювали“ безпосередньо з території білорусі. Для цього було задіяно шість літаків Ту-22М3, які виконали пуски 12 крилатих ракет Х-22. Рубіж пуску — район міста Петриков, що неподалік Мозиря, орієнтовно за 50-60 кілометрів від державного кордону України», — повідомили в ГУР.

Також розвідники нагадали, що стало відомо про прибуття на територію білоруського Мозиря російських диверсійних груп, які планують підри в місті житлових будинків, школи та лікарні. Можливі провокації можуть бути подані, як відповідь України на проведені авіаудари.

«Керівництво установ та організацій Гомельської області попереджено про ймовірність повернення підрозділів ЗС рф. Одночасно росіяни планують нарощування чисельності оперативного-тактичної авіації на території білорусі», — йдеться у повідомленні розвідки.

Також ГУР повідомляє, що з 22 червня на території Гомельської області тривають мобілізаційні навчання.

Нагадаємо, на початку червня самопроголошений президент білорусі олександр лукашенко припускав, що білоруським військам, можливо, доведеться воювати за Західну Україну, щоб її «не відтягнув Захід». А 16 червня президент Володимир Зеленський збирав засідання ставки головнокомандувача щодо можливої загрози нового вторгнення з боку білорусі, на якому доручив провести перевірку готовності у сусідніх областях. Гомельська область білорусі безпосередньо межує із Київською, Житомирською та Чернігівською областями України. Саме звідти 24 лютого 2022 року російські повітряні і наземні сили рухалися на Київ та Чернігів.

Голова української розвідки
називає терміни закінчення війни

В Україні, починаючи з серпня, відбудуться певні події, які означатимуть переломний момент у війні проти росії. Ще за кілька місяців бої затихнуть майже до нуля. Такий прогноз озвучив голова ГУР Міноборони України Кирило Буданов в інтерв'ю британському мовнику ITV news.

«Україна повернеться до кордонів 1991 року і ми не розглядаємо жодних інших сценаріїв. До кінця року активні бойові дії знизяться практично до нуля. Ми відновимо контроль над своїми територіями вже в найближчому майбутньому», — заявив начальник ГУР.

Також Буданов упевнений, що керівництво росії не досягне успіху у війні проти України. «путін не досягне успіху. Це трагедія, до якої він привів росію та Україну, і це закінчиться катастрофою для росії. Нічого іншого», — підсумував Буданов.

G7 обіцяє безстроково підтримувати Україну
у війні з рф

26 червня в Німеччині почався саміт лідерів G7, на зустріч прибули лідери США, Канади, Німеччини, Франції, Британії, Італії та Японії. Країни «Великої сімки» у підсумковій заяві саміту хочуть оголосити про своє зобов'язання надавати безстрокову підтримку Україні для її захисту проти російської агресії. «Ми продовжимо надавати фінансову, гуманітарну, військову та дипломатичну підтримку та будемо на боці України стільки, скільки знадобиться», — йдеться в документі. Це формулювання важливе на тлі заяв окремих країн, зокрема Німеччини та Франції, про відкритість до переговорів про припинення вогню між Україною і росією.

Чотири «Байрактари» за три дні.
І навіть більше

22 червня український шоумен та волонтер Сергій Притула оголосив збір грошей на ударні безпілотники «Байрактар» для потреб Збройних сил України. За три дні українці перерахували благодійному фонду Притули 600 мільйонів гривень. Цього вистачить на придбання навіть чотирьох «Байрактарів».

Фото з фейсбук-сторінки Сергія Притули

«Завдання було за сім днів зібрати на три «Байрактари» — ми збрали на три «Байрактари» за три дні. На три і навіть трошки зверху залишилося. Причому настільки зверху залишилося, що беремо ще один», — каже Притула.

Він подякував всім, хто поширював інформацію про проєкт, хто донатив «від гривні до мільйона». «Це будуть дійсно народні байрактари. Левова частка переказів — це пожертви розміром 2-5-6-10-20-100-200 гривень», — зазначає шоумен.

Притула підкреслив, що це був великий проєкт, але буде ще більший: «Ми українці, а це синонім фрази «ми можемо все!» У соцмережах одразу з'явилися жарти, як шоумен відкриває збір грошей на ядерну зброю або вже придбав армію США для потреб ЗСУ.

Долучитися до збирання коштів для української армії можна на сторінці prytulafoundation.org

Рада заборонила російські книжки та музику

Верховна Рада України заборонила публічне виконання музики держави-агресора в медіа та громадському транспорті. Встановлення такої заборони дозволить «мінімізувати ризики можливої ворожої пропаганди засобами музики на території України та дозволить збільшити обсяги національного музичного продукту в культурному просторі». Закон вводить заборону на проведення гастрольних заходів, учасниками яких є співаки-громадяни рф. Також буде запроваджено перелік музичних виконавців росії, які засуджують агресію проти України.

Парламент заборонив також книжки, видані в росії та білорусі. Ключовими цілями закону є заборона імпорту видавничої продукції з рф, тимчасово окупованих нею територій України та білорусі, посилення обмежень щодо ввезення і розповсюдження видань антиукраїнського змісту, протидія пропаганді, недопущення руйнівного впливу росії на український книжковий ринок зсередини.

Книги в Україні з 1 січня 2023 року видаватимуться і розповсюджуватимуться державною українською мовою, мовами корінних народів України і офіційними мовами Європейського Союзу. Книги іншими мовами можуть видаватися і розповсюджуватися, якщо вони видані мовою оригіналу. Перекладна література має видаватися і розповсюджуватися в перекладах на українську мову або будь-яку офіційну мову Європейського Союзу чи мову корінного народу України. Водночас зберігаються чинні норми законодавства про видання книг будь-якими мовами національних меншин України за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів. Також передбачено можливість видавати книги будь-якими мовами на замовлення органів влади в інтересах національної безпеки, відсічі російській агресії (без їхнього поширення в Україні через мережу книготорговельного розповсюдження).

Євробачення-2023 відбудеться не в Україні

Таке рішення 23 червня ухвалила Європейська спілка телебачення і радіомовлення. Організатори зауважили, що повністю розуміють розчарування, з яким зустріли їхнє рішення в Україні. Але безпека всіх, хто працює та бере участь у конкурсі, має бути найважливішою. У правилах проведення конкурсу зазначено, що він може бути перенесений у форс-мажорній ситуації — такий, як війна.

Щодо можливості проведення конкурсу поблизу кордону з іншою країною, то технічні характеристики запропонованих місць та відсутність необхідної навіколишньої інфраструктури не відповідають вимогам «Євробачення», йдеться у заяві організації.

У якій саме країні наступного року пройде конкурс — поки що невідомо.

У Європейській мовній спілці також нагадали, що для роботи на «Євробаченні» акредитують щонайменше 10 тисяч людей, серед яких знімальні групи та журналісти. Крім того, на заході має бути близько 30 тисяч відвідувачів зі всього світу.

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

ГРОМАДА

«Журавлі»

Благодійний концерт «Журавлів»

В Ольштині 11 червня у греко-католицькому Кафедральному соборі Покрову Пресвятої Богородиці відбувся благодійний концерт чоловічого хору «Журавлі». Пожертви збирали на машини швидкої допомоги для України.

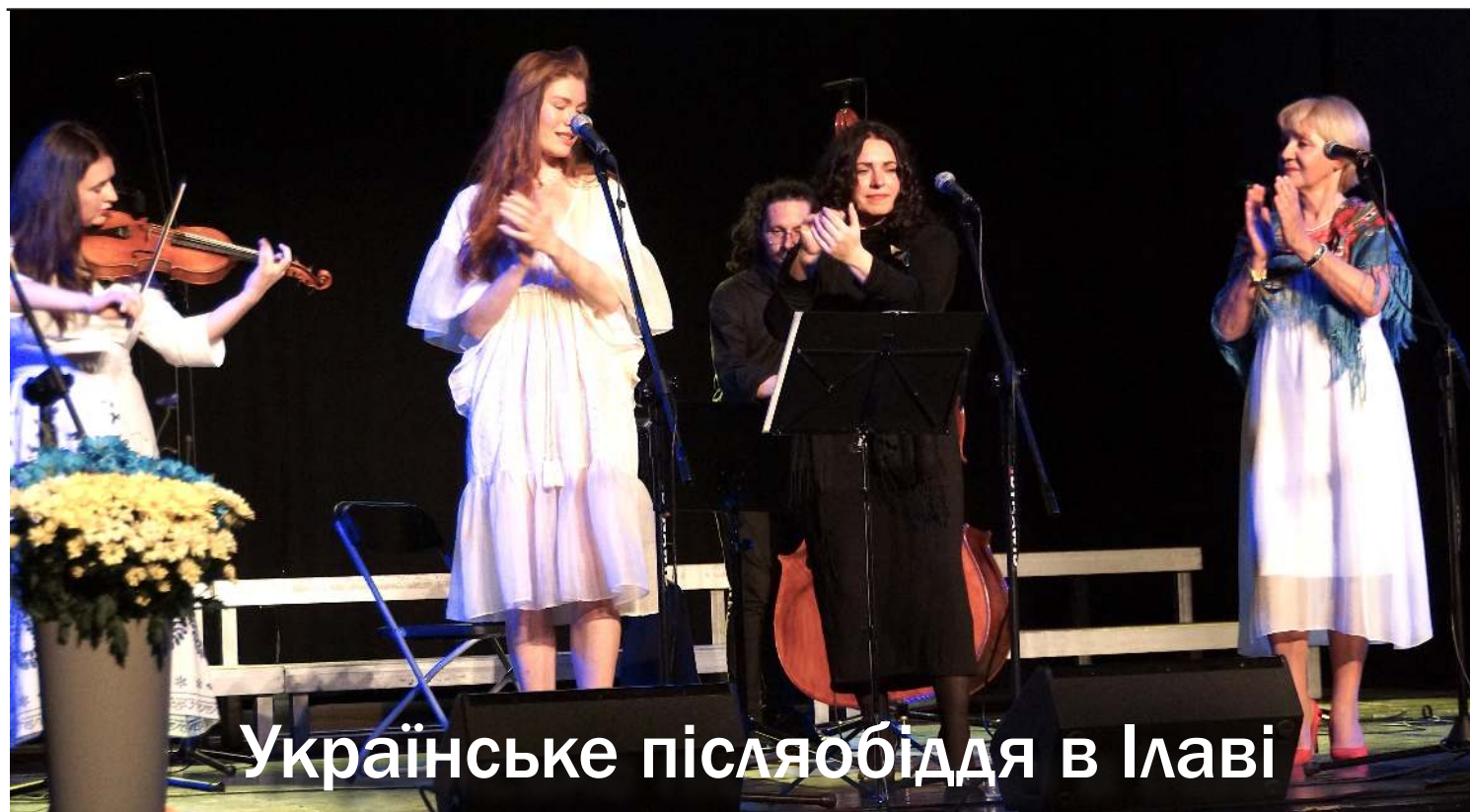
Організаторами заходу виступили місцева парафія та гурток Об'єднання українців у Польщі (ОУП). Концерт став своєрідною подякою для людей та організацій, які підтримують Україну у боротьбі з російським агресором. «Журавлі» почали виступ твором «Молитва», який

присвятили воїнам-захисникам. Зі словами подяки до хористів та диригента Ярослава Вуйчика звернувся єпарх Ольштинсько-Гданської єпархії владика Аркадій Трохановський. Він підкреслив, що цього року хор відзначає 50-річчя з дня заснування. Ювілей мав бути радісним святом для «Журавлів» та усієї української громади. Однак через війну наразі всі зусилля зосереджені на допомозі Україні. «В той час як українські воїни сьогодні відстоюють Україну, артисти також є воїнами, які прославляють українську культуру та пісню», — говорив владика і дякував за це «Журав-

лям». Ієрарх підкреслив також, що хор є символом сили усієї громади. Вона розсіяна, як і хористи, по всій Польщі, але, і як вони, вмів гуртуватися і зберігати рідне. Нині цей потенціал успішно використовується на підтримку України. Владика закликав усіх бути активними надалі і не зневірюватися. Він пригадав повчання св. апостола Павла про те, що більшим щастям є давати, ніж брати. «Сьогодні „Журавлі“, будучи тут з нами, є живим прикладом цих слів», — зауважив владика Аркадій Трохановський. На завершення концерту усі заспівали хоріві «Многая та благая літа».

Щиро радів концерту голова ольштинського гуртка ОУП Петро Табака. Організатори, попри те, що розвісили містом багато афіш, все ж побоювалися, що публіки буде замало через пізню годину концерту. Однак заповнений вшент храм розвіяв хвилювання. Голову тішить і те, що заходом зацікавилися не тільки українці, але й поляки. «Вже знаємо, що в межах збірки вдалося зібрати близько 8 тис. зл. Це, мабуть, найкращий доказ того, що цей концерт був важливим як нам, так і полякам, — відзначав Петро Табака. За його словами, захід був цінним ще й тому, що хор в Ольштині не виступав вже кілька років. ■

Фото з сайту cerkiew.olsztyn.pl, автор Збігнєв Піщак

Українське післяобіддя в Ілаві

▲ «Слов'янська душа»

В кінотеатрі «Пасія» у Ілаві 12 червня відбулося «Післяобіддя з українською культурою». На сцену вийшли хор «Журавлі», ансамбль «Слов'янська душа» з Гданська та гостя з України — солістка Юлія Демидчик (Глухів, Сумська область).

«Дякую за підтримку України і бажаю усім спокійного неба», — сказала Юлія, у виконанні якої прозвучали такі народні пісні, як «Чар-зілля», «Солодкі сльози» та «Чорна квітка». Слова солістки, яка тепер проживає на околиці Ілави, добре передають характер цього горічного заходу. Він став подякою місцевим мешканцям за відкриті серця до України під час війни. Про таку

мету говорила Любомира Жолондек, співорганізатор свята та голова ілавського гуртка Об'єднання українців у Польщі. Вона також підкреслила, що захід відбувається уже впродовж дванадцяти років, і організатори завжди можуть розраховувати на підтримку місцевої влади. У тому, що так і надалі буде, особисто запевнив й мер міста Давід Копачевський. Він переконував також, що солідарність з Україною триватиме. «Таке свято перш за все дає радість нам. Але воно важливе й тому, що дозволяє нашим польським сусідам та місцевій владі пізнати українців та нашу культуру. Нині воно цінне й тим, що тут своє рідне знаходять наші гості з України», — підкреслила голова гуртка Любоми-

▲ Юлія Демидчик

ра Жолондек. Твором, який найбільш її зворушив, була пісня від «Журавлів» «Як за дальнім небосхилом». Цей твір про «сльози прощальні» нині дійсно не може залишати нікого байдужим. Не менш потужно прозвучали й інші «журавлині» пісні, такі як «Гей, нумо, хлопці, до зброї», «Наливаймо, браття» чи «Зродились ми великої години». Атмосферу заходу підтримала й програма гурту «Слов'янська душа». Вони представили популярні і відомі українські пісні, причому твори виконували також польською та білоруською мовами. Такі національності представляють і члени гурту, адже не може бути кращого символу слов'янської єдності, яку нині московський варвар хоче знищити. На це звернув увагу й єпископ Ольштинсько-Гданської єпархії владика Аркадій Трохановський. Ієрарх відзначав, що війна підкреслила поділ, де на одному боці є пошана і любов до іншої людини, а на другому — ненависть. Владика, дякуючи за підтримку, з радістю згадав про польсько-українську солідарність у складний час. Він висловився також про силу української культури: «На кожному концерті бачимо красу української пісні. Вона може бути як молитвою до Бога, так і розповіддю про кохання. Може бути й заклик до захисту своїх близьких та Батьківщини. Всі ці пісні нині, в час війни, напевно, звучать по-іншому і сильніше торкаються душ слухачів». Владика також підкреслив, що такі заходи, як ілавський, є доказом потужності української громади й української культури загалом.

В межах «Післяобіддя» збирали пожертви на допомогу Україні. ■

Фото Григорія Сподарика

Сторінку підготував
Григорій СПОДАРИК

ПОДІЇ

Чи буде покарання для москви?

Злочини століттями становили традиційний елемент російської політики. На жаль, Москву ніколи за них не судили. Чи так само буде й нині?

Такі питання аналізували польські та українські експерти, які взяли участь у семінарі «Аналогії і тяглість. Російські злочини в Україні з погляду історичних досліджень і досліджень геноциду», який організувала Лабораторія імені професора Річарда Пайпса.

Системний терор

Приклади масових злочинів росіян можна знайти як в монгольські часи, коли підкорювали Сибір, так і ХХ ст., коли голодом винищували український народ. Історик д-р Роман Висоцький, обговорюючи терор у радянській Україні, зауважив, що репресії головним чином були спрямовані проти еліт та свідомого селянства. Вони відбувалися також за національною ознакою. Тому совети крім українців нищили німців, поляків та болгар. «На мою думку, великий терор — це не якийсь поодинокий випадок. Це невід’ємна частина ідеології, частина системи, яка без терору не могла існувати. В результаті цього маємо сучасні події в Україні», — відзначав історик. У свою чергу, згідно з професором Войцехом Матерським, вбивство польських офіцерів та інтелігенції у Катині відповідає критеріям геноциду. До цього росіяни постійно вдавалися до депортацій та заслання представників інших націй. Це в окремих республіках завдало величезних втрат, оскільки вивозили осіб більш освічених, енергійних та активних. «Спільноти були фактично знищені. Людей викидали з їхніх осель, змушували залишати свої цвинтарі, забувати традиції та культуру. У степах Азії, наприклад в Казахстані, люди втрачали свою національну ідентичність», — відзначив професор Войцех Матерський. Він зауважив також, що похід Червоної армії на захід під час II Світової війни супроводжувався черговими варварськими діями. Німецька історіографія свідчить, що в цей час російські солдати згвалтували близько 2 млн німецьких жінок. «Нині в Україні війна не такого масштабу, але мають місце такі самі речі», — відзначав експерт. Повертаючись до теми депортації, ще один науковець, професор Гжегож Грицюк, зауважив, що вона мала на меті знищити будь-які центри, які могли б опиратися советизації загарбаних земель.

На Донбасі лише тренувалися

До воєнних злочинів Москва вдається й у нинішній війні проти України.

«Немає жодної військової необхідності загнати цивільних у підвал, наказати їм вибрати вісім добровольців і їх розстріляти. Немає також військової необхідності у тому, щоб згвалтувати дитину на очах матері», — говорила захисниця прав людини з громадської ініціативи «Євромайдан SOS» Олександра Матвійчук. Список таких злочинів довгий. Ними є окупація міст і примушування населення сидіти у підвалах, нищення публічної інфраструктури, унеможливлення виїзду на безпечні території, депортація людей проти їхньої волі в росію тощо. Варварською є й поведінка військ на окупованих територіях з переслідуванням представників громадського сектору: «Стає очевидним, що скільки триватиме війна, стільки чинитимуть ці злочини і з’являтимуться нові жертви», — впевнена Олександра Матвійчук. А оскільки зараз немає можливості зупинити агресора у правовий спосіб, то Україні потрібна зброя для захисту і витіснення окупанта. Тож український громадський сектор і уряд постійно звертаються до міжнародної спільноти з проханням надати важке озброєння. Крім того, за підрахунками економістів, якщо не буде впроваджено ембарго на газ і нафту, росія не лише зможе вільно фінансувати війну ще щонайменше два роки, але й матиме можливість робити всі соціальні виплати населенню.

Олександра Матвійчук впевнена, що у покаранні злочинців Україна не може покладатися виключно на Міжнародний кримінальний суд. Він зосередиться на кількох обраних епізодах. Тому у прагненні справедливості тисячі жертв воєнних злочинів можуть сподіватися виключно на українську правову систему. Офіс українського генерального прокурора наразі каже про 11 тис. кримінальних проваджень. Таке не під силу навіть ефективним органам правосуддя в розвинутих державах. Тож українські правозахисники зараз шукають можливості посилити українську правову систему. Наразі допомагають польські і французькі слідчі, але існує потреба у постійній системі, наприклад міжнародному трибуналі. Ілюструючи свою думку, Олександра Матвійчук зауважила, що від 2014 р., з початку війни на Донбасі, винесено лише чотири вирoki за воєнні злочини.

Про поведінку окупанта в цьому регіоні говорив і Сергій Мовчан з Української Гельсінської спілки з прав людини. Він стверджує, що на Донбасі в

2014–2018 рр. було понад 160 місць незаконного утримання громадян України. Через них пройшло більше 3,5 тис. цивільних та військових українців. Їх систематично били, не давали їсти та спати і навіть розстрілювали. Доповідач певен: на Донбасі росіяни лише тренувалися у тому, що роблять зараз по всій Україні. Причому тоді вони пробували затримувати людей, щоб мати фонд для обміну — а зараз просто застосовують практику вбивств і цілковитого нищення України. До репресій вдавалися і православні священники московського патріархату. Відомі випадки, коли полонених священник бив великим дерев’яним хрестом, кажучи, що це задля навернення до московського патріархату.

Засудити буде складно

Злочини окупантів не викликають сумнівів, але наразі правове засудження таких дій є проблемою. На це звернула увагу юристка та професорка Варшавського університету Патриція Гжебик. Вона зауважила, що засудження росіян Міжнародним кримінальним трибуналом є неможливим, оскільки агресор та жертва мусять бути сторонами Римського статуту, що не виконується у випадку росії та України. Тому з’явилася ідея створення спеціального трибуналу, який міг би розглядати такі справи. Крім того, воєнні злочини взагалі складно розглядати у суді. В таких випадках треба, зокрема, довести, що атака була спрямована на людей чи об’єкти, які перебували під спеціальним захистом. Атаки на цивільне населення вже власне є воєнним злочином. Проте, як відзначила Патриція Гжебик, агресор стверджуватиме, що мирні люди кидали коктейлі Молотова, що робить їх учасниками бойових дій і позбавляє спеціального захисту. Так буде й у разі, коли цивільні допомагатимуть армії будувати барикади. Подібним чином справа виглядає щодо різних об’єктів: не існує якогось єдиного списку тих, які вважаються військовими. Кожну школу чи лікарню можна перетворити на військову інфраструктуру, тому агресор казатиме, що нищив їх в межах попереджувальних дій. В перехоплених розмовах російських солдатів чути, що згадують про побачених цивільних людей, військових та зброю. В такій ситуації очевидно: вони розуміють, що стрілятимуть по звичайних людях. Але адвокат агресора зосередиться на цьому, що там були й вій-

ськові, і зброя. Отже, місце, де всі вони перебували, становило військову ціль. «Щоб говорити про воєнний злочин, треба довести, що солдат вбив цивільну людину, цілковито усвідомлюючи, що робить», — зазначила Патриція Гжебик. А це довести дуже складно. Солдат завжди може запевнити, що він помилився або отримав помилкові наміри від своєї розвідки.

Проблемою є й сам термін «окупація». У світлі міжнародного права нею не є, наприклад, пересування транспорту агресора. Окупація визнається тоді, коли загарбник цілковито взяв під контроль якусь територію і встановив там свою владу. «Однак коли відомі випадки тортур чи пострілів у голову — це вже воєнний злочин, який не вдається заперечити», — підсумувала Патриція Гжебик і зауважила, що більші шанси на покарання злочинців мають державні суди порівняно з міжнародним трибуналом.

Ще один з учасників дискусії, заступник директора Осередку східних студій Войцех Конончук, зауважив, що на злочини російських військ в Україні є політичний дозвіл. Солдатів, які нищили Бучу і місцеве населення, кремль нагородив державними відзнаками. Очевидним є також, що росіяни очікують: їхнє варварство залякуватиме українців і викличе у офіційного Києва та міжнародній спільноті бажання йти на компроміси, щоб якнайшвидше зупинити жайхття. Москва такими діями розставляє й пастку на президента Володимира Зеленського, який обіцяв, зокрема, не залишити російські злочини без покарання. Але показовий і сфабрикований процес захисників «Азовсталі», напевно, в українському суспільстві викличе запитання про захист своїх героїв. «Довіра українській владі залежить також від цього, чи обіцяне виконуватиметься», — відзначив Войцех Конончук. До подібного тестування вдаватиметься й міжнародна спільнота, а основним мірилом ефективності буде створення спеціального трибуналу для засудження російських злочинів. Для цього потрібна політична воля, а з цим можуть виникнути проблеми. Як стверджує Войцех Конончук, наразі не всі західні держави зацікавлені у програві росії. Багато людей на Заході і надалі переконані, що хаос, який би виник після зникнення путіна з політичної сцени, набагато гірший за те, що Москва робить нині в Україні. «Маю побоювання, що політичний опір щодо засудження російських злочинів після цієї війни може бути значним», — підсумував Войцех Конончук. Він вказав на не менш сумну і тривожну обставину — досі на міжнародному рівні росіяни не були засуджені за жоден свій злочин. ■

Фото з фейсбук-сторінки школи в Бартошицях

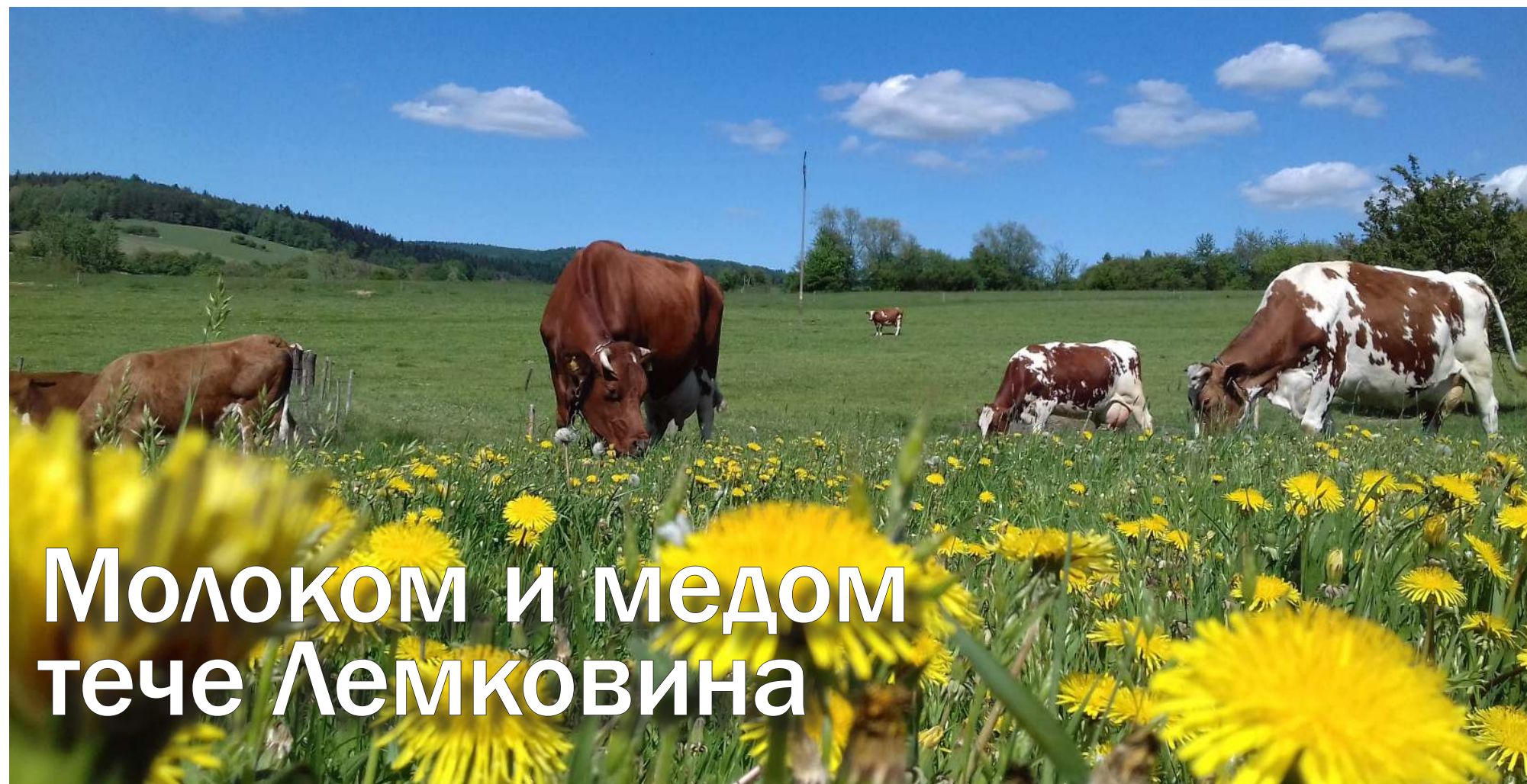
День нацменшин в Ольштині

В козацькій оселі «Отаман» в Ольштині 4 червня відбувся День нацменшин, в якому взяли участь представники української громади.

Організатором заходу була ольштинська Асоціація німецької меншини. Свої культури представили німці, роми та саме українці. В межах заходу голова ольштинського гуртка ОУП Петро Табака вів майстер-класи з ляльки-мотанки, з Мирославою Четирбою-Пішако можна було виготовити браслети в українських національних барвах, а Анна Боднар і Анна Фаранчук розкрили мистецтво

української писанки. Черговим українським акцентом стали виступи гурту «Тухайбей», солістки Амелії Куштали, «Сузір’ячка» та молодих танцюристів з української школи в Бартошицях. Під час свята українці продавали солодку вату. Зібрані понад 2 тисячі злотих будуть передані на підтримку України. Як повідомив Петро Табака, в межах заходу українські та німецькі лідери наголосили на потребі тіснішої співпраці. Найближчим часом вони планують обговорити конкретні ініціативи, які могли б спільно реалізувати. ■

Сторінку підготував
Григорій СПОДАРИК

Молоком и медом тече Лемковина

Корова – то кормителька родини, так ко-
лиси повідали наші дідове.
Молоко и вшытко, што мож з нього зро-
бити, справді колиси на селі было підста-
вом їдженя.

Найчастіше пили го яко «со-
лодке молоко» без жадного
перетваряня, таке як надоіли.
Могло быти ишы «тепле з піном» про-
сто з дійника або нацверкане просто
до горнятка, тіж з грубом піном, таке
смакувало нам найбарже. Пили сме го
одраз, а пак сьміяли сме ся хто з нас має
під носом більшы білы баюсы з піны.

Часом, кед приїхали «заходяньскы
бизнесмены», тіж о диво жычыли сой
теплого молока з піном. Повідали, же
делектуют ся ньом лем на пиві. Бріха-
тий Петро, котрый мал свою будку з пи-
вом, хвалил ся, же на тій піні доробил
ся крас мешканя.

Солодке молоко, лишене в хыжы, по
двох літніх днях сквасніє и маме «квас-
не молоко» в єднім кавалци. З солод-
кого молока, надоеного вечером, мож
было рано зобрати «солодку сметано-
чку», была в сам раз до сьвіжо зобранных
ягід, што мама принесли, як напасли
коровы. З квасного молока збрало ся

«верхнину». Хто не скоштувал грубой
скыбки чорного хліба з верхнином и
цукром, посыпаным сукатом бабином
руком, а стерниско не поколово його
ноженят, тот не ма понятя як смакува-
ли вакації на селі.

Зараз по отеліню корова дає моло-
ко густійше, барже тлусте и жолте, має
оно іншый смак и зове ся «курастром».
Не прикладаючи душу в парі, жена
в першых днях по породі тіж має для
свойой дітины інше молоко, зовут го
«сяром». Высокорозвинена сучасна біо-
технологія вынашла аджи такій пре-
парат, зовут го *Colostrum*, рекомендуют
го на чудесну однову організму человека.
Колиси каждую краплю курастры, спе-
ціальні зрыхтуваной, котру не выпило
телятко, руснакы ілі, гнеска пют ей те-
лятка, зато добрі роснут. З молока зараз
по отеліню коровы, не ілі тиж сурово-
го масла, перетапляли го и легко при-
солене наливали до камінчаків, было
то перша кляса «*klarowane*» масло до
смажыня и машыня.

**«Одкладаний, лем сыр добрий». Так
одповідают лівиним, котры вшелеяку
роботу люблят одкладати на заран.**

З квасного молока огрівало ся най-
переднійший білий сыр, котрый мож

істи на ріжны способы. Не мож ту не
спомнути о «одкладанім сырі» в діжках,
діжечках и камінчаках. Літом молока
было веце, не мож было вшыткого од-
раз схіснувати. Газдыні одкладали сыр
до діжок, солили и заливали маслом,
жебы зимом было ся до чого загнати.
На передярю голод нераз зазерал в очы
нашым предкам, товды «одкладаний
сыр» и топлєне масло были раритасом.

Спомну ишы о єднім спеціалі, ро-
бленім переважні в літній час. Відомо,
же на теплі сыр скорше жаліл (*gliwiał*),
а добра газдыня не могла ничого змар-
ніти. Лемкыні потрапили аджи зжалі-
тий сыр перетворити в смачний спеці-
ял, котрого гнеска не постыдала бы ся
найпараднійша реставрація. Тямлю,
же мої баба робили тіж «грудку», адже
«кляганий сыр», відповідник гнешніх
сырів «*podpuszczkowych*», з том ріжни-
цьом, же кляг был натуральний, зро-
блений з телячых жолудків, а не як
гнеска хемічні створений, так званий
синтетичний. Зробліня доброго клягу
было штуком, котру опанували ишы
нашы прабабы.

Колиси Руснакы ховали по 1-2
коровы, а гнешні наші газдове мають
іх по 20 и веце. Штоденні на дорогах

миняме великы авта-цистерны, котры
збирають од газдів молоко и везут го
до закладів, де ест перерабляне на
молочны продукты. Повідають, же на за-
хідніх землях Польшы барз велике взя-
тя має вшытко, што лемківске, думам о
lemkowskim maśle, lemkowej śmietanie...
Добрі, же медже нами сут ишы такы
газдове, котрым «оплачат ся газдувати»
на лемківській каменистій землі. Дякы
іх штоденні тяжкі праці закорінені в
правдиві любови до прадідівской зем-
лі, люде в цілій Польшы можут што дня
тішыты ся смаками Лемковины.

Зачала єм, же колиси корова «корми-
ла» цілу родину, днес коровы газдів з
Лемковины «кормлят» пів краю, а може
и цілий..., не без причыны Лемковину
зовут «Zagłębiem mleka».

Днес поля Лемковины не сут
пократкуваны загонами зерна, ком-
пери, лєну ци ріпаку, всядываль, де
посмотриш, видно лем вшеляким зі-
льом квитучы луку и пасвиска. При-
знам ся, же кус мі жаль Никифоровых
кольоровых шахівниц з моіх телячых
років..., але видно вшыткого нараз не
можна мати. ■

Петрова ПАРАСКА
Фото авторки статті

Zjednoczenie Łemków uruchamia
bezpośrednią pomoc
dla osób uciekających przed wojną.

Konto do wpłat na pomoc

09 1240 5110 1111 0011 1189 0340

Історія

Тиранія на сотні літ

Фото з ukriform.ua

Тиранія як форма державної влади існує принаймні дві з половиною тисячі років. Суть її не змінилась, але масштаби різні: колись під владу тирана потрапляли окремі міста й країни, нині він загрожує усій планеті. Ім'я цього чудовиська – путін, який продовжив традиції імперської росії, що століттями перетворювала свій народ на тупу й покірну масу із рабською психологією. Тепер імперія знову хоче покорити інші народи, зокрема й українців.

Після навали монгольських орд (XIII століття) про єдність ослабленої України-Русі не могло бути й мови: її західні землі відійшли до більш цивілізованих Литви й Польщі, східні – залишилися під ігом ординців. Там, у темряві Середньовіччя, у жорстокій боротьбі князів за владу, виникла нова, московська форма тиранії, по самі вінця наповнена брехнею, підступністю, плазуванням перед «великим ханом» і знущанням над власними «холопами». А п'ятсот років тому Московське князівство очолив трирічний хлопчик. Із нього й почалась одна із найстрашніших тираній в історії людства, під владу якої пізніше потрапила й Україна.

А чи був хлопчик?

Малюка «Івана Васильовича» зробили «великим князем Московським» 4 грудня 1533 року, після смерті батька. Зрозуміло, що правити у такому віці він не міг, і тому почалася справжня вакханалія: боротьба між боярами за місце «біля престолу». Убивства, інтриги і насильство, які оточували Івана з дитинства, вплинули на його психіку. Він став знущатися над живими істотами, а у 13 років віддав наказ стратити

одного із бояр. Мстивий, підозріливий і жорстокий, Іван уже не був схожим на звичайного хлопчика; як справжній психопат і садист він тримав у постійному страху все населення країни. У 16 років він був проголошений «царем», в 35 лицемірно заявив, що відмовляється від влади і встановлює в державі «опричнину». Призначив правителем маріонетку, а сам став вишукувати «ворогів» – тих, хто міг посягнути на його владу. Потім розпочав жорстокі репресії, бо боявся й ненавидів людей волелюбних та незалежних. Обезлюдніли міста і села. Іван, прозваний Лютим, наказав вбити третину населення Новгорода, бо це місто як осередок відносної свободи показувало «поганий приклад» всій Московії.

Непомірна жага до влади поєднувалася в ньому із безмежним експансіонізмом, прагненням до завоювання нових земель. Іван Лютий захопив Астрахань і Казань. Потім розпочав війну в Прибалтиці – із Лівонським орденом (1558) і на Сході – із Сибірським ханством (1580). Якщо останнє він підкорив за допомогою козаків атамана Єрмака, то Лівонська війна розтягнулась на двадцять п'ять років. Вона призвела до таких наслідків, яких московський володар навіть не очікував. Литва, налякана загарбницькими планами Лютого, об'єдналась із Польщею в єдину державу – Річ Посполиту (1569). На її боці виступила і Швеція. Спільними зусиллями вони відтіснили московські війська, і тепер цар Іван думав не про завоювання, а про те, щоб якось вийти із війни. Його країна, зміцнена на початку правління самодержавною владою, опинилася на межі краху. Іван Лютий став іще більш невірноваженим, кидався на всіх і боявся за власне життя. У випадку злості вбив сина. Захворів якоюсь невиліковною хворобою, тіло розпухло, від нього йшов смердючий запах. Після смерті тирана у 1584 році настав період затяжної кризи і смуту.

«Тишайший» і шалений

Після кризи, через тридцять років, прийшла до влади династія Романових. Один із перших її представників – цар Алексей Михайлович – зробив все для зміцнення тиранії в Московії. Його лицемірно прозвали «Тишайшим» («найтихішим»), хоча країна тряслася від постійних бунтів, повстань, розколів і війн. Московії, скориставшись «не-

шасливим часом» України, у 1654 році запустила в неї свої пазури і не відпускала її вже наступні три століття. «Тишайший» не давав спокою своїм сусідам ані на Півночі, ані на Півдні, а в кінці свого правління задумав здійснити грандіозний похід до Західної Європи – проти Голландії і Священної Римської імперії. І лише смерть (у 1676 році) завадила здійсненню планів підступного москвича.

Характер його сина – Петра Алексєєвича, якого прославили як «Петра Великого» – формувався в умовах жорстокої боротьби за владу і постійного страху за власне життя. У ньому поєдналися сила волі, цілеспрямованість і працелюбність із надмірною жорстокістю, схильною аж до садизму, пияцтвом і психопатією. «Великим» він був не

▲ Петро I

тільки у реформах, але й у тиранії. «Цей той перший, що розпинав нашу Україну», – писав про нього Тарас Шевченко. І дійсно, після спроби Івана Мазепи добитися незалежності (1708), Україну ненавистно «розіп'яли», знищили козацьку столицю Батурин і частину козацтва, яке боролось із тираном. Петро прославився і як один із найбільших російських агресорів: вів довготривалі війни, розширяв кордони до Азовського і Балтійського морів, рвався на Кавказ, будував на кістках і крові численних жертв свою імперію і столицю. Коли я думаю про цю людину, то згадую зведену на його честь скульптуру, яку побачив у Петропавлівській фортеці. Автор Михайл Шемякін показав «засновника імперії» у всій його красі, із непропо-

рційними частинами тіла – великим тулубом, маленькою головою, ногами й руками, тонкі, розчепірені пальці, які вп'ялися у поручні крісла. Він нагадує павука, який розкидає павутину в усі боки, намагаючись захопити побільше здобичі. Таким павуком і був цей цар для всіх завоюваних народів. А для України – й поготів. Помер він у страшних муках, і перед смертю кричав, як несамолюбний. Недаремно кажуть, що кожен пожидає плоди справ своїх.

«Бабське століття»

Жінки-правительки росії нічим не кращі за чоловіків. XVIII століття дало низку самовпевнених, обмежених тиранок. Деякі з них були справжніми «Салтичихами» (відома поміщиц-садистка, якій присудили пожиттєве

▲ Катерина II

ув'язнення за знущання над кріпаками). Імператриця Анна Іоанівна власноруч біла своїх придворних, змушувала їх повзати по підлозі, танцювати й розважати її. Катерина II, на відміну від неї, грала роль освіченої й сентиментальної дами, але це було оманливо. Вона жорстоко розправлялася з інакомисльцями – дисидентами й повстанцями, котрі боролися за власну свободу. При ній (у 60-80-х роках XVIII століття) була ліквідована Гетьманщина і козацький устрій на Слобожанщині, знищена Запорізька Січ і остаточно закріпачена Україна. Дісталось не тільки українцям, бо Катерина разом із австрійським і пруським монархами знищила ще й Польську державу, а також приєднала до російської імперії Крим, Причорномор'я (яке російські колонізатори поспішили охрестити «Новоросією»), Правобережну Україну, Білорусь і частину країн Балтії. «Північна Семіраміда», як називали її улесливі придворні, поклати початок практиці масового переселення народів – українців і татар виселяли, а заселяли їхні землі натовпами росіянами, німцями, греками, сербами і так далі. Катерина не була «мамою» для України, як її називали козаки в гоголівській «Ночі перед Різдовом», а скоріше мачухою – злою і мстивою. Через що Шевченко вважав, що вона, слідом за Петром, «доконала Вдову-сиротину». Кажуть, що хотіла доклати і Францію, щоб знищити в ній «революційну заразу», але смерть (1796) завадила її намірам.

«Чоловіче століття»: тиран на престолі

Чоловіки, які прийшли після Катерини, були вже справжніми жандармами і тиранами Європи. Їх небагато, всього шестеро на століття, враховуючи останнього – Ніколая II, який закінчив царювання в XX сторіччі. По цих правителях видно, як дрібніла й деградувала «порода Романових».

II. ➔

▲ Іван Лютий

Гоголь, Сковорода та Малевич: українські культурні діячі, яких привласнила росія

Російська культура в Україні замовкла на тлі звірств, які щодня вчиняють окупанти, однак в світі все ще немає одностайної думки, як вчиняти з музикою, полотнами та творами, що стали культурним надбанням російської федерації. Та чи всі вони насправді російські? Сьогодні ми розповімо про українців, чий творчі здобутки привласнила держава-агресор.

Казимир Малевич

Казимир Малевич — це український художник-авангардист, який народився та виріс в Києві. Його картину «Чорний квадрат» знають у всьому світі. Однак навіть у Вікіпедії країни-агресора першочергово не згадують про походження художника. Натомість називають його російським та радянським митцем. До переїзду у Москву талановитий юнак жив на Поділлі, а малюванням почав займатися в Конотопі. Професійно взявся до фарб під керівництвом Миколи Пимоненка, а вже згодом удосконалюватися вирушив у столичну мистецьку школу, яка утримувалася за кошти тогочасного мецената Івана Терещенка.

В 1904 році Казимир поїхав навчатися до Москви, де юнак працював над своїми навичками у роботі зі скульптурою та живописом, зацікавився і архітектурою. Талановитий українець брав участь у виставках, викладав у білоруській школі, а невдовзі став директором Інституту художньої культури в Ленінграді.

Після студіювання Малевич переїхав назад до рідного Києва, де продовжив займатися вчителюванням та малярством. В 1930-х роках в Україні почалися репресії проти української інтелігенції. Казимир поспішно рушає до Ленінграду, але навіть впливові коло не рятує художника від тоталітарного режиму, тож митець тікає до Європи. З собою Малевич бере свій архів праць, який і понині зберігається в Берліні.

Під час допиту чекістів у росії Казимир наголошує, що за національністю він українець, ці дані є і в його кримінальній справі. Попри це, росія цинічно привласнила собі як самого художника, так і його мистецькі шедеври.

Тарас Шевченко

«Кохайтесь, чорнобриві, та не з москалями, бо москалі — чужі люде, роблять лихо з вами. Москаль любить жартуючи, жартуючи кине, піде в свою Московщину, а дівчина гине...»

Тарас Шевченко — борець за свободу та щирий патріот. Він точно б здивувався тому, що в 2021 році філія російської дер-

жагенції «Россотрудничество» назвала його «російсько-українським поетом».

На думку агенції, аргументами на підтвердження послужило те, що деякі твори Шевченка були написані російською мовою. Слід зауважити, що в тогочасних реаліях солов'їна була під суворою забороною, тож часом і поетам, і прозаїкам доводилося писати російською, щоб не потрапити у московське заслання або ж у царську немилість.

Власне твори, полотна та висловлювання Шевченка гостро підкреслюють його проукраїнську позицію, однак російська пропаганда вирішила заплющити на це очі та привласнити собі мистецькі здобутки українця. Втім, зробити це буде вкрай важко, адже твори Шевченка — це любов до України та відверта демонстрація російського насилля до українців. Тож, щоб «перевиховати» Тараса Григоровича на російський лад, доведеться переписати історію.

Микола Гоголь

Микола Гоголь народився на мальовничій Полтавщині, яка зараз час від часу страждає від бомбардувань російських окупантів. Попри те, росія стверджує, що письменник та його твори є російським культурним надбанням. Якщо зазирнути в біографію українця, то і справді можна знайти сліди його перебування у росії — так само, як і козацьке походження та зізнання у любові до України.

«Дякую тобі за все: за лист, за думки в нім, за новини і т. д. Уяви, я також думаю: Туди! Туди! До Києва! До древнього, прекрасного Києва! Він наш, він не їх — чи неправда? Там або докола нього робилися справи старовини нашої...» — уривок з листа Миколи Гоголя до доброго товариша.

Російські нарлативи знайшли шлях і до західного читача, тож Гоголя і досі вважають російським письменником, однак він не ідентифікував себе таким — митець широко захоплювався локальним фольклором. Українську мову називав рідною, хоча і критикував Шевченка за його твори, написані нею. Безумовно, росія вплинула на погляди Гоголя, та вона не була його домом, а тим більше Батьківщиною.

Григорій Сковорода

Григорій Сковорода також потрапив до переліку українців, чий творчість привласнила росія, хоча сам філософ народився на Полтавщині, освіту здобув у Києві, а знання — у мандрівках. Втім, попри очевидні факти, росіяни називають Сковороду російським і українським філософом, але достовірних фактів про те, чому українця зарахували до свого роду, не наводять.

Сковорода писав староукраїнською літературною мовою, у своїх творах відстоював ідеї морально-духовної свободи, самопізнання та добрих справ. Філософ вирізнявся серед тогочасного соціуму — він не приймав нагороди та не любив почестей. Цілком можливо, що, народившись у сучасному світі, митець став би представником покоління міленіалів або ж гіпі.

Ще один вельми цікавий факт стосується вчителювання поета. Той не був прихильником звичайного оцінювання студентів, натомість міг написати власні судження щодо того чи іншого учня, до прикладу такі: «вельми туп», «справжнє безглуздя», «досить гострий», «зверок вострое» тощо. Григорій надавав перевагу аскетичному способу життя — мандри були для нього життєво необхідні, бо в них приходили світлі думки та писалися філософські трактати.

Архип Куїнджі

Архип Куїнджі народився у нинішньому Маріуполі — у цьому місті від рук росіян загинуло вже понад 20 тисяч цивільних осіб, а полотна самого художника були викрадені окупантами, їхнє теперішнє місцезнаходження невідоме. росія називає Куїнджі своїм художником, хоча, якщо заглибитися в біографію митця, можна побачити, що він має навіть грецьке коріння, але аж ніяк не російське.

Пейзажні роботи Куїнджі отримали міжнародне визнання, а його картини експонувалися на престижних виставках, хоча сам маляр з дитинства мусив тяжко працювати. Попри те, чоловік навіть здобувши славу, залишався дуже скромним — він пожертвував свій маєток в Криму Спілці художників, чимало коштів віддав на благодійність, в основному на потреби новачків у малярстві.

Сам митець захоплювався природою України, чимало його картин натхнен-

ні морськими та сільськими пейзажами. Свобода думки була рушійною силою у творах Куїнджі, його полотна стали взірцем для сотень художників, а сам маляр неодноразово підкреслював свою любов до волі та польоту думки.

Олександр Мурашко

Олександра Мурашка також помилково вважають російським художни-

ком, але насправді чоловік народився у Києві, і справедливо називається українським художником. Крім малярської роботи, він був видатним педагогом, а під його керівництвом зросла не одна плеяда талановитих митців. Натхнення маляр черпав у сільських народних мотивах — власне, про це свідчать і його полотна, одне з найвідоміших — це «Селянська родина». Наразі деякі картини митця є у приватних колекціях в Англії та Америці, також вони були частиною експозиції королівського музею картин в Бухаресті.

Полотна Мурашка були на виставках у Берліні, Кельні та Дюссельдорфі, а своє творче життя художник провів у Києві — тут він заснував школу, проводив вечори з товаришами, писав полотна на виставки, гуляв та, врешті-решт, просто жив звичайним життям. Столиця України посідала чільне місце у серці художника.

«Тут сонце, тут чудесна природа, тут власна культура...» — так тепло відгукувався Мурашко про свій рідний Київ.

Давид Бурлюк

Давида Бурлюка називають «батьком російського футуризму», проте народився він у Сумській області та є одним із творців українського модернізму. Цікаво, що попри твердження росії, сам Бурлюк представлявся як «татарсько-запорозький футурист». Власне, і про своє коріння він відгукувався не так, як планував радянський союз.

«...З боку батькового — ми українські козаки, нащадки запорожців. Наше вуличне прізвище „Писарчуки“, ми були писарями Запорозького війська. Батько писав вірші по-російськи й по-українськи, але рідною мовою мало. З усіх письменників я Гоголя знав краще за всіх, завчивши з нього силу-силенну уривків напам'ять. Тараса Шевченка українською мовою читав нам зазвичай батько», — згадував художник.

Вже у дорослому віці Давид Бурлюк ухвалив рішення переїхати з росії — це відбулося в часи Революції 1917 року. Власне, саме тоді чоловік усвідомив, що

Історія

Продовження з 9 сторінки

▲ Ніколай II

Практично всі були не дуже великого розуму, але гігантських амбіцій, любителі спиртного і ловеласи, четверо закінчили своє життя трагічно — побитий до смерті, отруєний, розірваний бомбою, розстріляний... Отримали те, що заслужили, бо гнобили й принижували підкорені народи, подавляли повстання як у самій імперії, так і за її межами. А перед цим — завойовували все нові й нові землі: Бессарабію, Фінляндію, Закавказзя, Середню Азію, Далекі Схід... Території, над якими розпластав свої крила хижий двоголовий орел, вже не можна було окинути одним поглядом навіть на мапі — це була одна шоста частина земної кулі. «Цивілізаторська» місія «помазаників Божих», які хотіли нав'язати усім народам свій «руський мір» із його тиранією («само-

державством»), виявилася провальною. «А сліз, а крові, напоїть всіх імператорів би стало...» — писав про наслідки політики Романових Тарас Шевченко. Народи зненавиділи їх, і тому після Лютневої революції 1917 року почався розпад російської імперії.

Більшовизм

Однак такої тиранії, як та, що настала після Романових, ще не знала світова історія. Лідери більшовиків на чолі з Леніном обіцяли «рай на Землі», але їхні слова радикально розійшлися з діями. Була встановлена найжорстокіша диктатура однієї партії (навіть однієї людини), влада якої перевищувала повноваження будь-якого тирана. А також — культ особи, більший за восхвалення царів та імператорів. Утім, самі тирані ставали дрібнішими і нікчемнішими протягом усього існування Радянського Союзу. Від Леніна, який, попри свої негативні якості, був ерудованим, — до лінивого й обмеженого Брежнєва та його наступників. Мінялась і видимість тиранії — від широкомасштабних репресій і знищення цілих народів (Ленін-Сталін) до більш прихованої, казуїстичної доби «відлиги» і «застою», де на зміну ГУЛАГу прийшли підвали КДБ і «психушки». Україні в добу більшовицької тиранії дісталось найбільше, бо вона лякала кремлівську верхівку своїм волелюбством і прагненням до свободи. У 1917-1920-х роках радянська росія тричі воювала з Україною, прагнучи підкорити її за всяку ціну. На допомогу УНР прийшла Річ Посполита, але навіть разом вони не могли здолати орди більшовиків. Україна втратила незалежність, і протягом наступних десятиліть росіяни зробили все, щоби знищити пам'ять про борців за свободу. Пригадую, як я слухав «ворожі голоси», дізнаючись із передач зарубіжного радіо про діяльність Симона Петлюри та ін-

ших керівників УНР, а потім — й українських дисидентів В'ячеслава Чорновола, Левка Лук'яненка, Івана Дзюби, Петра Григоренка та інших. Система їх жорстоко покарала за вільнодумство й «націоналізм».

Але російська тиранія душила не лише українців, а й представників інших націй — литовців, латишів, естонців, білорусів та інших. Радянську армію прославляли як силу, котра знищила фашизм, але вона діяла тими самими, фашистськими методами, придумавши Угорське повстання 1956 року і Празьку весну 1968-го. Її кинули у 1979 році в Афганістан — для встановлення там «радянських порядків», потім (у 1981 році) погрожували використати у Польщі, аби в країні не перемогла «Солідарність». Всі можливі й неможливі кошти призначалися на озброєння, аж поки Радянський Союз не видохся і не припинив своє існування. Не без допомоги Горбачова, хоча його роль не була вирішальною. Держава, побудована на тиранії, не може існувати довго. Як і сам тиран, бо не вічний. І чим більші його злочини, тим страшніший, трагічніший кінець його життя, що видно на прикладах засновників системи радянської імперії — Леніна і Сталіна. Отже, ніщо не мінає безкарно.

Тиранія путінізму

Шлях, пройдений російською державою у XX столітті, від Распутіна (фаворита останнього царя) і до путіна — бурхливий, кривавий і суперечливий. Але якщо до цього московські тирані творили трагедію для підвладних їм народів, то тепер вона доповнилася ще й фарсом. Президент Єльцин дав владу людині, яка за інших обставин ніколи би її не отримала. Сіра, невиразна нікчема, яка тягала портфель за петербурзьким мером, раптом опинилася на чолі величезної держави. Ображений з

дитинства, принижений і скривджений путін затаїв у душі зло на весь світ. Заздрісний, дріб'язковий і мстивий, він всі сили присвятив зміцненню влади, інтригам та розправам з інакодумцями. Завдяки тиранії, яка існувала ще з часів Івана Лютного, рабській психології населення і пропагандистській його обробці, путін за двадцять років створив власний культ особи, переконавши майже всіх москвитів у своїй «непогрішимості» і «турботі» за країну. Населення, яке століттями жило при тиранах, інакше і не сприймало дійсність. Тим часом у хворобливій уяві путіна зародилася думка, що він всемогутній і зможе повернути минуле — відродити Радянський Союз. Під своїм, ясна річ, керівництвом. Він придумав власну «історію», позбавивши українців не тільки минулого, але й майбутнього. Все його правління позначене вбивствами і війнами: кривавий слід тягнеться до Чечні, потім — до Грузії, Сирії, а тепер ще й до України. путін нагадує злого карлика — своєрідного «крихітку Цахеса» XXI століття, який буде творити зло, аж поки його не знищать.

Деспоти, на жаль, ще залишаються на нашій планеті, але їхній час невпинно скорочується. Тиранія має зникнути раз і назавжди разом із порочною системою особистісних диктатур, встановлених у росії, Білорусі, Північній Кореї та ще деяких країнах. В іншому випадку ці держави не матимуть майбутнього, а їхні народи дійдуть до повної деградації. Із завершенням доби московського тирана припиниться й війна в Україні. Повернеться додому всі біженці, вояки, емігранти, і «на оновленій землі врага не буде, супостата, а буде син, і буде мати, і будуть люди на землі». Краще, за ці безсмертні слова волелюбної людини, і не скажеш! ■

Олександр ЛЮБЧИЧ
Фото з Вікіпедії

не зможе жити в більшовицькій країні. Згодом він емігрував до Японії, пізніше — до США.

Іван Айвазовський

Іван Айвазовський також втрапив до так званого «культурного надбання росії» — художник народився в Криму, а ця територія незаконно окупована росіянами з 2014 року. Роботи Айвазовського з музею в Маріуполі викрали російські загарбники. Хлопчик виховувався в сім'ї вірменського крамаря, який оселився в Криму, перед тим родина мешкала на Галичині. Айвазовського називають найвидатнішим вірменським художником 19 століття.

В молодості юнак багато мандрував, та все ж повернувся до рідного півострова, а сумарно за своє життя створив близько 6 тисяч полотен. Сьогодні окремі картини можна побачити в Стамбулі та у приватних колекціях.

Власне, до столиці Туреччини художника запросив сам султан, який був зачарований його творчістю. На полотнах Айвазовського можна побачити чимало українських пейзажів, в основному натхненних морськими глибинами та степами. Цікаво, що навіть роботи митця,

які виставлялися у Луврі, вважалися російським надбанням, хоча сам маляр не акцентував на цьому увагу.

Дмитро Бортнянський

На Дмитра Бортнянського чекала схожа доля, адже він так само, як і Максим Березовський, є уродженцем України, а саме — Глухова. Однак росія кваліфікувала до рук талановитого виконавця. Цікаво, що саме Бортнянський мав чималий вплив на розвиток російської музики — іншими словами, він був тогочасним «інфлюенсером» у світі акордів та нот.

Втім, росія воліла не визнавати, що еталоном для неї став українець, тож вирішила просто назвати Дмитра Бортнянського росіянином. У тогочасних обставинах талановитих українських дітей часто забирали з маленьких провінцій, і тому, крім освіти, їм давали і «нове російське коріння».

Вчителем композитора був той самий Марко Полторацький — саме він побачив обдарованість юнака та всіляко підбадьорював його. Чимало натхнення та умінь юний талант здобув в Італії, ця країна закохала в себе українця. Свою любов до музики Дмитро

передавав учням, а у його творах можна помітити характерні інтонації української народної пісенності.

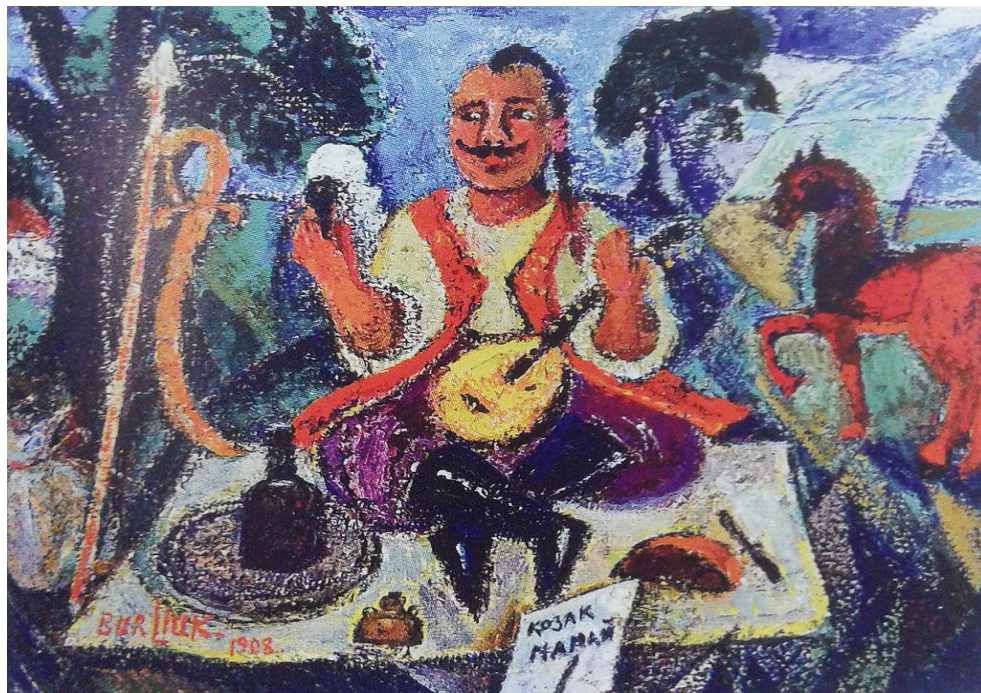
Максим Березовський

Максима Березовського вважають класиком європейської музики, однак не завжди правильно тлумачать його походження. Березовський народився у Глухові — сьогодні це Сумська область, яка межує з російською федерацією. Попри те, композитора помилково називають російським митцем, посилаючись на неоднозначність даних у його біографії.

Дослідники ж доводять, що родина композитора мала не просто українське, а й козацьке коріння. Раніше вона

жила на заході України, але з політичними перипетіями переїхала до Глухова, який став столицею Гетьманщини.

Ще дитиною Максима забрали до росії — справа в тому, що тогочасна Московія прагнула здобути всі найкращі розуми, тож, помітивши талант хлопчика, його вислали на навчання. Цікаво, що навіть вчителем Березовського став українець Марко Полторацький. Крім того, юнак багато спілкувався з вихідцями з України, так знаходив однодумців і товаришів. Тож справедливніше називати Максима Березовського «українським Моцартом», а не російським композитором. ■

Тетяна СЕМАКОВСЬКА
Фото з Вікіпедії

Давид Бурлюк, «Козак Мамай»

Загальнопольський конкурс малюнків

Запрошуємо дошкільнят та учнів початкової школи до участі в конкурсі малюнків, присвяченому українським письменникам Лесі Українці та Тарасові Шевченку під назвою:

«ЛЕСЯ УКРАЇНКА І ТАРАС ШЕВЧЕНКО – ПРЯТЕЛІ ДІТЕЙ У ПОЛЬЩІ»

Професійне журі оцінюватиме праці у таких вікових категоріях:

► дошкільнята ► школярі початкової школи I-III класів ► школярі початкової школи IV-VI класів ► школярі початкової школи VII-VIII класів

Малюнки можна виконати в довільній художній техніці у форматі А-3. Братимуться до уваги тільки індивідуальні роботи, виконані самостійно учасниками конкурсу.

Малюнки передаємо у паперовій формі, на звороті треба вказати таку інформацію:

● ім'я і прізвище ● клас і школу ● адресу і номер телефону вчителів або батьків, які підготували дітей до конкурсу.

Серед поданих художніх творів журі визначить переможців конкурсу. Результати будуть оголошені на шкільному сайті www.lesiabart.pl, а також у тижневику «Наше слово».

Найкращі роботи будуть нагороджені та опубліковані на сайті школи та в українській пресі.

Конкурсні роботи просимо надсилати **до 15 липня 2022 р.** у паперовій формі на адресу:

Szkoła Podstawowa nr 8 im. Łesi Ukrainki z Ukraińskim Językiem Nauczania w Bartoszycach, ul. Leśna 1, 11-200 Bartoszyce

Додаткова інформація – за тел. 609 423 260; 605 303 206 та на сайті www.lesiabart.pl

Участь у конкурсі є одночасно згодою на обробку персональних даних учасників та публікацію малюнків переможців у пресі та вебсайті школи.

Від імені організаторів: Початкової школи № 8 ім Лесі Українки з українською мовою навчання в Бартошицях, товариства «Калина» та ОУП, координаторки конкурсу: Любомира Тхір, Данута Глушко

Любачівщина запрошує!

Хто ще, 75 років потому, пам'ятає своїх предків і цю пам'ять хоче передати своїм дітям та онукам, запрошуємо на Любачівщину:

20.08.2022 о 12:00 Служба Божа в церкві в Горайці, а після – панахиди на цвинтарях в Горайці, Жукові та Новому Селі.

21.08.2022 о 10:00 панахида на цвинтарі в Старому Люблинці, об 11:00 Служба Божа в церкві в Новому Люблинці, а після – панахида на цвинтарі.

Хоча б раз на рік пройдімося стежками наших предків! Хто не може поїхати, закликаємо передати свій внесок на упорядкування цвинтарів та ремонт церкви особам, які поїдуть, або переказати на рахунок:

Fundacja Dom Ukraiński w Przemyślu, ul. T. Kościuszki 5, 37-700 Przemyśl

Nr rachunku: **50 1600 1462 1838 9708 6000 0006** з допискою: Darowizna na cele statutowe – Lubliniec.

Церкви на Любачівщині чекають на нас! Більше інформації у Олени Комар за тел. 502 168 247.

Chcesz pomóc Ukrainie, a nie wiesz jak?

Ваші знайомі питають, як можна допомогти Україні зараз? Ми зібрали кілька інституцій і організацій, які варто підтримати. Подаємо польською мовою, щоб ви могли показати їх друзям-полякам.

Związek Ukraińców w Polsce (ukraincy.org.pl) zbiera pomoc finansową na rzecz Ukrainy oraz pomoc uchodźcom wojennym z Ukrainy. Nie zbieramy innej pomocy humanitarnej (odzież, pożywienie, środki medyczne).

Pomóż Ukrainie wpłacając darowiznę na wydzielony rachunek bankowy:

Związek Ukraińców w Polsce Zarząd Główny, ul Kościeliska 7, 03-614 Warszawa

Konto PLN: **PL 91 1160 2202 0000 0005 1892 0357**

Konto EURO: **PL 03 1160 2202 0000 0005 1909 3922**

Konto USD: **PL 56 1160 2202 0000 0005 1909 4617**

BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX

Bank Millennium S.A., ul. Stanisława Żaryna 2a, 02-593 Warszawa, z dopiskiem Pomoc Ukrainie!

Ścisłe współpracujemy z **Ukraińskim Domem** w Warszawie: ukrainskidom.pl.

Na tej stronie można: ■ zgłosić realną pomoc uchodźcom ■ zgłosić swój udział jako wolontariusz ■ przekazać pieniądze na pomoc Ukrainie lub uchodźcom

Ukraiński Dom: całodobowa gorąca linia +48 727 805 764

Darowizny można dokonać w formie przelewu na podany nr konta: Fundacja „Nasz Wybór” ul. Zamenhofa 1, 00-153 Warszawa

PL 39 1440 1387 0000 0000 1295 6509 Swift: BPKOPLPW

#RAZEM_POMÓŻMY_UKRAINIE – Szczeciński oddział Związku Ukraińców w Polsce prowadzi zbiórkę i apeluje o wsparcie do wszystkich chętnych osób.

Nr konta: **20 1090 1492 0000 0001 4312 2731** z dopiskiem „dla rannych” lub „dla dzieci”.

Komitet Społeczny „Razem z Ukrainą”, ul. Leśna 11, 200 Bartoszyce Nr rachunku **35 2030 0045 1110 0000 0338 2350**

Fundacja UNITERs (United Volunteers) – apteczki, leki, środki pierwszej pomocy, kamizelki kuloodporne – zrzutka.pl/dlaurainy NIP: 5242913528 KRS: 0000881474 PLN PL: **55 1090 1841 0000 0001 4887 5552**

Narodowy Bank Ukrainy zdecydował o otwarciu specjalnego konta do zbierania funduszy na wsparcie Sił Zbrojnych. Decyzja ta została podjęta w związku z wprowadzeniem w Ukrainie stanu wojennego i zbrojną agresją Federacji Rosyjskiej. Szczegóły oficjalnego konta specjalnego **UA843000010000000047330992708:**

Konto jest wielowalutowe.

Konto PLN:

BENEFICIARY: National Bank of Ukraine

BENEFICIARY BIC: NBUA UA UX

BENEFICIARY ADDRESS: 9 Instytutska St, Kyiv, 01601, Ukraine

ACCOUNT NUMBER: **PL91113000070080239435200002**

BENEFICIARY BANK NAME: Bank GospodarstwaKrajowego

BENEFICIARY BANK BIC: GOSKPLPW

BENEFICIARY BANK ADDRESS: Al. Jerozolimskie 7, 00-955 Warszawa, Polska (temporary address: Chmielna 73, 00-801 Warszawa, Polska)

PURPOSE OF PAYMENT: for ac 47330992708

Come back alive. Organizacja w Ukrainie, która współpracuje bezpośrednio z dowództwem i personelem jednostek wojskowych, kupuje kamery termowizyjne na podczerwień, gogle noktowizyjne, opatrunki hemostatyczne itp.

IBAN Code (Euro) **UA093052990000026004025029786**

IBAN Code (US Dollars) **UA173052990000026009035028620**

JSC CB „PRIVATBANK”, 1D HRUSHEVSKOHO STR., KYIV, 01001, UKRAINE

Bank SWIFT-Code PBANUA2X

Шановні друзі! Прихильники та випускники української школи у Бартошицях!

Незабаром закінчення навчального року. Червень – це час, коли учні беруть участь у довгоочікуваних екскурсіях.

З 24 лютого 2022 року наша школа прийняла понад 50 дітей з України, які були змушені покинути свою Батьківщину через жорстоку війну.

Звертаємося до людей доброї волі з проханням подарувати дітям-біженцям трішки радості, щоб вони могли разом зі шкільними друзями відвідати навчальні екскурсії та одночасно пізнавати Польщу.

Важлива кожна фінансова допомога, яку можна перерахувати на банківський рахунок Товариства «Калина».

Nr rachunku:

80 8855 0004 2001 0001 6391 0001 (dla PLN)

Kod SWIFT: **POLUPLPR**

IBAN: PL 80 8855 0004 2001 0001 6391 0001

(dla zagranicznych przekazów)

z dopiskiem: **darowizna dla dzieci**

Заздалегідь УСІМ дякуємо!

Любомира Тхір,
директорка школи у Бартошицях,
Управа Товариства «Калина»

Nasze Slovo

Adres: Redakcja "Nasze Slovo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa,
tel.: prenumerata i reklama – tel./fax 22 677-88-10,
redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46,
redakcja – 22 677-84-45.

E-mail: redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl

Internet: www.nasze-slowo.pl

Kolegium Redakcyjne: Khrystyna Zanyk, Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk, Daryna Popil.

Zespół redakcyjny: **redaktor naczelny** – Khrystyna Zanyk, **zastępca redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), Katarzyna Komar-Macyńska (Przemyśl), **redaktor stylistyczny** – Olga Rusina, **redaktor techniczny** – Olga Michaluk, **prenumerata, reklama** – Łesia Korostawycz.

Współpracownicy: Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Bogdan Tchórz (Górowo Iławeckie), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Oksana Kulczewycz (Legnica), Jerzy Gawryluk (Bielsk Podlaski), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Oleksandra Iwaniuk (Warszawa), Zhanna Kuznietsova (Kijów), Ivanna Kyliushyk (Warszawa), Svitlana Melnyk (Kraków), Ivan Kysloshchuk (Lublin), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).

Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa,
tel.: 22 679-96-77 (sekretariat),

E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl

Internet: <http://ukraincy.org.pl>

Fotoskład: Redakcja „Nasze Slovo”

Druk: Drukarnia „Efekt”. **Nakład** 2300 egz.

Pismo dofinansowano ze środków dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa

Konto bankowe dla wpłat w PLN:

47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD:

IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292

BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX

Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa

Konto bankowe dla wpłat tylko w USD:

IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196

BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX

Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji.

Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy.

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa” wyłącznie za zgodą redakcji.

Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Slovo” dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w kioskach RUCH-u, w wybranych EMPIK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Prenumerata realizowana przez RUCH S.A.:

Zamówienia na prenumeratę można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl

lub kontaktując się z Centrum Obsługi Klienta „RUCH” pod numerami: 22 693 70 00 lub 801 800 803 – czynne w dni robocze w godzinach 7⁰⁰ – 17⁰⁰.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.